

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

2

**BERD se concentrează
pe dezvoltarea sectorului
privat al Moldovei**

3

**Economia
moldovenească în 2012,
în picaj sau recesiune?!**

4

Legea Bugetului de stat pentru anul viitor, promulgată de Președintele, Nicolae Timofti

*Documentul a fost adoptat de
Parlament în lectură finală
pe data de 2 noiembrie.*

*Astfel, veniturile bugetului
de stat pentru anul viitor vor
constitui 22 mlrd 736 mil.
643,5 mii lei și vor depăși
indicele anului curent cu
8,1 la sută. Cheltuielile vor
crește cu 6,5 la sută – până
la 23 mlrd 476,2 mii lei.*

Deficitul bugetar se va reduce cu 31,2 mil. lei și va constitui 874,8 mil. lei (1,14 la sută din mărimea prognozată pentru anul viitor a PIB-ului). Sursele de acoperire a deficitului bugetului de stat pentru anul viitor vor fi: venituri de la vânzarea valorilor mobiliare de stat în sumă de 480 mil. lei; venituri de la privatizarea proprietății de stat – 250 mil. lei; venituri din granturi externe – 1 mlrd 443,5 mil. lei (echivalent 119,3 mil. USD).

Ponderea veniturilor Bugetului de stat în PIB va fi de 22,9 la sută și se va reduce cu 0,5 puncte procentuale în comparație cu nivelul comparat pentru anul curent. În structura veniturilor prognozate, cea mai mare parte – 79,8 la sută (circa 18,1 mlrd lei) – sunt venituri fiscale, care vor crește cu 9,4 la sută. Veniturile nefiscale vor însuma 713,7 mil. lei (3,1 la sută din suma totală) și se vor reduce în comparație cu anul curent cu 17,6 la sută.

Veniturile Fondurilor sociale și a mijloacelor special (fără granturi) sunt planificate la nivel de 324,1 mil. lei și 660,3 mil. lei, respective. Mijloacele de grant pentru susținerea bugetului și a proiectelor, finanțate

din surse externe, potrivit Acordurilor semnate cu donatorii străini, precum și granturile interne și externe pentru instituțiile de stat sunt prognozate la nivel de 2 mlrd 623,9 mil. lei (echivalent 216,85 mil. USD) ceea ce este mai mult cu 22,8 la sută față de nivelul anului curent. Ponderea acestora în suma totală a veniturilor Bugetului de stat va fi de 11,5 la sută, iar în structura PIB – 2,6 la

sută. Pentru implementarea proiectelor, care beneficiază de finanțare externă, în proiectul Bugetului de stat au fost prevăzute cheltuieli în sumă de 2 mlrd 454 mil. lei, ceea ce depășește indicele anului curent cu 610,4 mil. lei (33,1 la sută).

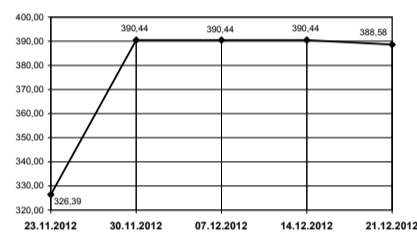
Din cheltuielile generale ale proiectelor, 56,8 la sută vor fi finanțate din granturi externe și 43,2 la sută din împrumuturi externe. În 2013,

din contul surselor externe urmează să fie implementate 35 de proiecte. Potrivit Legii bugetului de stat pentru anul viitor, Fondul de subvenționare a agriculturii pentru anul viitor constituie 400 mil. lei, Fondul Național de dezvoltare regională – 191,25 mil. lei, Fondul Rutier – 1 mlrd 079,7 mil. lei, Fondul de Eficiență energetică – 200,46 mil. lei.

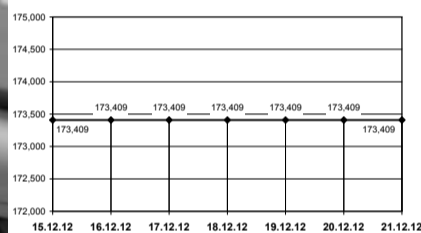
InfoMarket

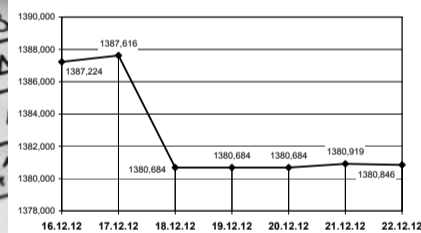
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar
26.12.2012

Valuta	Rata	Cursul
Euro	1	15.9817
Dolar S.U.A.	1	12.0881
Rubla rusească	1	0.3942
Hrivna ucraineană	1	1.5082
Leu românesc	1	3.6159

Dragi prieteni!

Ziarul Capital Market Vă urează
Crăciun fericit și un An Nou plin de realizări frumoase, căldură și dragoste.
Fie ca în 2013 toate visele și aspirațiile să Vi se împlinească. În speranța unui an mai bun, Vă dorim din suflet sărbători fericite!

La mulți ani!
Cu respect,
echipa ziarului Capital Market

Stimați colegi!

Cu prilejul frumoaselor sărbători de iarnă, Vă adresăm cele mai cordiale felicitări și urări de bine. Vă dorim sănătate, bucurii, bunăstare și prosperitate.
Fie ca în anul 2013 toate visele și dorințele să Vi se împlinească. În speranța unui an mai bun, Vă dorim un An Nou plin de bucurii și Crăciun fericit!

La mulți ani!
Consiliul de Administrație al
Comisiei Naționale a
Pieței Financiare

**ÎN ATENȚIA
CITITORILOR!**

În anul 2013, primul număr al ziarului Capital Market va apărea la 10 ianuarie.

**Cu respect,
redacția ziarului
Capital Market**

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 22 ianuarie 2012 a avut loc ședința ordinară a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Consiliul de administrație al CNPF a aprobat hotărârea privind mărirea plăților maxime ale serviciilor prestate de către persoanele ce dețin licența pentru activitatea de ținere a registrului. Persoanele ce dețin licența pentru activitatea de ținere a registrului, în termen de o lună de la data intrării în vigoare a hotărârii, vor aduce lista de prețuri pentru serviciile prestate în corespundere cu prevederile hotărârii. Hotărârea nominalizată urmează a fi remisă Ministerului Justiției pentru înregistrare de stat.

Examinând cererea și materialele prezentate de S.A. „Bursa de Valori a Moldovei”, Comisia Națională a Pieței Financiare a coordonat modificările și completările la Procedura privind aplicarea comisioanelor, taxelor și altor plăți, încasate pentru serviciile prestate de Bursa de Valori a Moldovei.

Una din chestiunile de pe ordinea de zi a ținut de autorizarea reorganizării unor societăți pe acțiuni. Astfel, a fost autorizată reorganizarea Companiei Moldo-Grecești „MICHAILIDES TOBACCO MOLDOVA” S.A. prin fuziune (absorbție) a Societății pe acțiuni „FERMENTUTUN” și, respectiv, a Societății pe acțiuni „FERMENTTUTUN” prin fuziune (absorbție) la Compania Moldo-Greacă „MICHAILIDES TOBACCO MOLDOVA” S.A.. În același context s-a autorizat reorganizarea Societății pe acțiuni „FLORENI” prin fuziune (absorbție) a S.R.L. „DALAMARIS”, S.R.L. „ELISAR”, S.R.L. „SOLCOTRA” și Î.C.S. „PRODA-GENDA” S.R.L.

În cadrul ședinței au fost înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare valorile mobiliare plasate conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale:

– Companiei de asigurări „Garanție” SA în sumă de 4,5 mil. lei în număr de 4500 acțiuni ordinare nominative cu VN-1000 lei din contul apurturilor bănești. Capitalul social al C.A. „Garanție” SA va constitui 19,8 mil. lei divizat în 19 800 acțiuni cu valoarea nominală de 1000 lei pe acțiune;

– societății pe acțiuni „FLORENI” în sumă de 5.207.670 lei în număr de 520.767 acțiuni cu valoarea nominală de 10 lei fiecare din contul apurturilor nebănești. Capitalul social va constitui 28.987.770 lei divizat în 2.898.777 acțiuni;

– societății pe acțiuni „MICHAILIDES TOBACCO MOLDOVA” în sumă de 331.600 lei în număr de 3.316 acțiuni cu VN-100 lei din contul apurturilor nebănești. Capitalul social va constitui 9.446.900 lei divizat în 94.469 acțiuni cu valoarea nominală de 100 lei pe acțiune.

– societății pe acțiuni „PARCUL DE AUTOBUZE DIN BĂLȚI” cu 459.677 lei din contul capitalului propriu prin majorarea valorii nominale a unei acțiuni ordinare nominative de la 10 lei la 11 lei. Capitalul social al societății după majorare va constitui 5.056.447 lei divizat în 459.677 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu valoarea nominală 11 lei.

De asemenea, Consiliul de administrație a acceptat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare reducerii capitalului social al:

– Societății pe acțiuni „AGROVIN BULBOACA” cu 637.040 lei prin anularea a 159.260 acțiuni de tezaur. Capitalul social al societății după reducere va constitui 20.620.988 lei divizat în 5.155.247 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 4 lei;

– Societății pe acțiuni „SCOP” cu 273.250 lei prin micșorarea valorii nominale a unei acțiuni ordinare nominative de la 10 lei la 5 lei. Capitalul social al societății după reducere va constitui 273.250 lei divizat în 54.650 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 5 lei.

Au fost excluse din Registrul de stat al valorilor mobiliare și anulate valorile mobiliare emise anterior de Unitatea Medico-Sanitară nr. 8 „MAGNIFIC” S.A. ca rezultat al reorganizării societății prin transformare.

Consiliul de administrație al CNPF a anulat suspendarea operațiunilor la conturile curente ale Societății pe acțiuni „ULMU-VIN” și ale Societății pe acțiuni „TRANSSERVICE”.

Consiliul de administrație al CNPF a decis avizarea înregistrării de stat a modificărilor și completărilor operate în statutul Asociației de Economii și Împrumut „ASOCIAȚIA CENTRALĂ A ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT”, precum și avizarea radierii din Registrul de stat al persoanelor juridice a Asociației de Economii și Împrumut „CETATEA – CREDIT” cu sediul în satul Echimăuți, raionul Rezina, și a Asociației de Economii și Împrumut „LEUȘENI” cu sediul în satul Leușeni, raionul Hîncești, în rezultatul lichidării acestora.

Ca urmare a examinării cererii Asociației de Economii și Împrumut „FINCREDSOR” s-a decis retragerea licenței de categoria A pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asociațiilor de economii și împrumut.

Membrii Consiliului de administrație au decis avizarea înregistrării de stat a modificărilor operate în documentele de constituire și în datele înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice ale Companiei de Asigurări „GARANȚIE” S.A. privind majorarea capitalului social de la 15,3 mil lei până la 19,8 mil lei.

Totodată, a fost acordată Brokerului de Asigurare-Reasigurare „SHARING GROUP” S.R.L. licența pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului pe termen nelimitat.

De asemenea, au fost reperfectate licențele:

– Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A. pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor generale, prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: or. Cimișlia, str. Barbu Lăutaru, 5.

– Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A. pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurării de viață și în domeniul asigurări generale, prin substituirea anexelor la licențe cu includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate or. Strășeni, str. Șoseaua Chișinăului, 8A; r-nul Briceni, sat. Caracuseii Vechi; mun. Chișinău, str. Armenească, 25-11.

– Companiei de Asigurări „KLASSIKA ASIGURĂRI” S.A. pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor generale, prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate or. Briceni, str. Prieteniei, 2; or. Ocnița, str. Sindicatelor, 4; or. Dondușeni, str. Fero-viarilor, f/n.

În cadrul aceleiași ședințe s-a decis expedirea proiectului Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare privind avizarea încheierii tranzacțiilor de către asigurători (reasigurători) spre avizare autorităților și instituțiilor interesate și Consiliului de experți pe lângă Comisia Națională a Pieței Financiare, în condițiile prevederilor legislației în vigoare.

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul tranzacțiilor bursiere în perioada 17-22 decembrie 2012 a constituit 30,8 mil. lei. În total au fost înregistrate 62 tranzacții cu valorile mobiliare a 24 emitenți.

În Secția de Bază a bursei au fost efectuate 43 tranzacții în volum de 16,2 mil. lei. Prețul acțiunilor „Moldova-Agroindbank” rămâne stabil la nivelul de 1100 lei. Au fost vândute 4,64% din acțiunile ordinare nominative „Banca de Economii” la prețul de 13,87 lei în sumă de 15,0 mil. lei. Prețul de piață al acțiunilor „Petricanca” a crescut de la 156,95 până la 281,50 lei. Prețul acțiunilor „JLC-Invest” s-a micșorat de la 1,02 până la 0,34 lei.

În Secția Tranzacțiilor Directe au fost înregistrate tranzacții de vânzare a acțiunilor ca pachete unice (licitații cu strigare) și în cadrul ofertei publice pe piața secundară în sumă totală de 14,6 mil. lei. Prin intermediul licitațiilor cu strigare au fost realizate 18,19% din acțiunile „Eurocreditbank” cu 7 lei per acțiune în volum total de 13,7 mil. lei.

A fost înregistrată o ofertă publică pe piața secundară de procurare a acțiunilor companiei din Chișinău „Fabrica Elemente de Construcții”. Ofertantul Vozian Vladimir a procurat 28,14% din acțiunile companiei cu 10 lei per acțiune.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere). Informații la telefonul: 022 27-76-36. www.moldse.md **Bursa de Valori a Moldovei**

Parlamentul a adoptat modificările la Legea privind instituțiile financiare, care interzic rezidenților zonelor off-shore să dețină acțiuni în băncile moldovenești

Proiectul de lege a fost adoptat, joi, de Parlament în prima lectură. Guvernatorul BNM, Dorin Drăguțanu, a declarat că pentru protejarea integrității sistemului bancar și pentru a preveni intrarea în componența acționarilor a persoanelor care pot aduce prejudicii asupra strategiei și activității băncii și, respectiv, asupra sistemului bancar, proiectul de lege interzice participarea în capitalul băncii a persoanelor, care sunt rezidente ale jurisdicției care nu acceptă standardele internaționale de transparență.

Potrivit sursei citate, această interdicție are legătură cu faptul că aflarea acestor persoane în astfel de jurisdicții nu permite structurilor de supraveghere să-și exercite funcțiile. Documentul prevede că companiile din zonele off-shore nu pot deține direct sau indirect cote în capitalul social al băncilor moldovenești și dacă le dețin sunt obligate să se înregistreze în Moldova sau să înstrăineze acțiunile timp de un an de la intrarea în vigoare a legii. În caz contrar, acestea vor fi înstrăinate prin judecată, în baza unei cereri a BNM, după care vor fi expuse la vânzare, iar proprietarului îi vor fi rambursați banii obținuți.

Pe viitor companiilor off-shore le va fi interzisă achiziționarea acțiunilor în băncile moldovenești. Potrivit Guvernului și BNM, impunerea interdicției va permite asigurarea unei transparențe mai mari în activitatea băncilor Moldovei și va preveni pe viitor atacuri raider asupra structurilor financiare cu implicarea rezidenților zonelor off-shore.

InfoMarket

Sumarul tranzacțiilor bursiere din noiembrie

Volumul tranzacțiilor bursiere în luna noiembrie a constituit 35,2 mil. lei, cu 33,1 mil. lei mai mult decât volumul lunii precedente și cu 15,1 mil. lei mai mult decât volumul lunii noiembrie 2011. În total, au fost înregistrate 129 tranzacții cu acțiunile a 46 emitenți.

Volumul Secției de Bază a depășit volumul Secției Tranzacțiilor Directe și a constituit 71,93% și, respectiv, 28,07% din volumul total.

Prin intermediul mecanismului pieței interactive (Secția de Bază a bursei) au fost efectuate 101 tranzacții în volum de 25,3 mil. lei. Cel mai mare volum a fost înregistrat cu acțiunile ordinare nominative ale „Banca de Economii” în sumă de 15,4 mil. lei (4,64% din acțiuni). Acțiunile „Moldova-Agroindbank” s-au tranzacționat cu 1100 lei pentru o acțiune. Pe parcursul lunii prețul de piață al acțiunilor „Moldindconbank” a variat în limitele 105-110 lei.

Au crescut prețurile de piață ale acțiunilor „Întreprinderea de colectare și desfacere Iargarenii” (Leova) – de la 10 până la 20 lei și „Macara” (Chișinău) – de la 25 până la 27 lei.

Au înregistrat micșorarea prețurilor acțiunile următoarelor companii: – „Petricanca” (Chișinău) – de la 200 până la 156,95 lei; – „Asito” (Chișinău) – de la 12,01 până la 10,43 lei; – „Întreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediul-Mare” (Ocnița) – de la 11 până la 10 lei.

Volumul Secției Tranzacțiilor Directe a constituit 9,9 mil. lei. Circa 90% din acest volum au constituit tranzac-

țiile de vânzare a acțiunilor în cadrul licitațiilor cu strigare (pachete unice). Ca pachet unic au fost vândute 7,16% din acțiunile „Eurocreditbank” la prețul de 7 lei per acțiune cu volumul total al tranzacției de 5,4 mil. lei. Prețurile acțiunilor „Coloana de construcție-montaj nr. 17” (Drochia) și „Inconarm” (Chișinău) s-au majorat de la 20 până la 30 lei și, respectiv, de la 15 până la 50,05 lei. Stabile rămân prețurile acțiunilor „Constructorul” (Bălți) și „Întreprinderea de transporturi auto nr. 1” (Chișinău) – 10 lei per acțiune.

În noiembrie la Bursa de Valori a Moldovei a avut loc licitația de vânzare a acțiunilor proprietate publică. Potrivit rezultatelor licitației s-au realizat pachetele a 6 societăți pe acțiuni în sumă de 645,9 mii lei. Toate pachetele au fost vândute la prețul inițial: „Fabrica de fermentare a tutunului din Săldănești” – 91,22% la prețul de 0,50 lei per acțiune, „Ferti-

litatea-Mărculești” – 52,05% la prețul de 0,47 lei per acțiune, „Constructorul din Telenești” – 1,35% la prețul de 6,19 lei per acțiune, „Fabrica de produse lactate din Hîncești” – 1,33% la prețul de 65,46 lei per acțiune, „Brisco” – 1,08% la prețul de 20,31 lei per acțiune și „Locuința” – 0,32% la prețul de 1 leu per acțiune.

A fost înregistrată o tranzacție de vânzare-cumpărare a acțiunilor societății din Cimișlia „Cimtrans Service” în conformitate cu condițiile speciale (51,17% din acțiuni la prețul de 5,80 lei).

Volumul tranzacțiilor de vânzare a acțiunilor ce aparțin unităților administrativ-teritoriale a constituit 2,0 mii lei. Primăria com. Ecaterinovca raionul Cimișlia a vândut pachetul de 0,30% din acțiunile companiei „Miccarnes” la prețul de 25 lei per acțiune.

Lista valorilor mobiliare înregistrate la bursă la finele lunii noiembrie

a fost constituită din 1012 societăți pe acțiuni, dintre care 11 – companii înscrise la Cota bursei.

La negocierile lunii noiembrie au luat parte 18 Membri ai bursei. Din aceștia, pozițiile de lider au ocupat:

- după volumul tranzacțiilor (47,1 mil. lei) – „Victoriaibank”;
- după numărul tranzacțiilor efectuate (48 tranzacții) – „Victoriaibank”;
- după numărul emitenților tranzacționați (12 emitenți) – „Proajoc”.

Informații mai detaliate privind cererea și oferta, prețurile de piață, statistica tranzacțiilor bursiere, precum și lista companiilor de brokeri pot fi găsite pe site-ul Bursei de Valori a Moldovei (www.moldse.md) sau la tel. 022-27-54-20.

Informația privind negocierile este publicată: săptămânal în ziarul „Capital-Market”, lunar în buletinul informativ al bursei „Bursa de Valori a Moldovei” (indice la „Poșta Moldovei” – 31882, „Moldpresa” – 41882).

Bursa de Valori a Moldovei

BERD se concentrează pe dezvoltarea sectorului privat al Moldovei

Indiferent de starea economiei Moldovei, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) nu planifică să opereze corectări în strategia de finanțare în vigoare pentru țara noastră. În cadrul unei conferințe de presă, șeful reprezentanței BERD în Moldova, Julia Otto, a confirmat intenția băncii de a continua colaborarea cu țara noastră în implementarea proiectelor în desfășurare și a celor noi de anvergură în domeniul infrastructurii, a programelor de susținere a businessului mic și mediu, a proiectelor din sectorul bancar etc. Ca și anterior, banca se va concentra pe susținerea dezvoltării sectorului privat.

În 2012, banca a oferit 94 de milioane de euro pentru implementarea a 13 proiecte în Moldova (pentru comparație, în 2011 au fost opt contracte în valoare de 69 de milioane de euro). Una din direcțiile prioritare a fost susținerea inițiativelor Guvernului Moldovei în domeniul energiei și creditarea proiectelor de eficiență energetică. „BERD a oferit 16 milioane de euro ÎS „Moldelectrica” pentru modernizarea rețelelor electrice și participarea ulterioară în rețeaua europeană Entso-E. Am inițiat al doilea program pentru creșterea eficienței energetice MoSEFF (22 milioane de euro) și am lansat un proiect cadru de anvergură de finanțare a eficienței energetice în sectorul locativ MoREEFF (35 milioane de euro)”, a comunicat Julia Otto.

Referitor la noile direcții, pe care BERD planifică să le dezvolte pe viitor, a fost nominalizată ieșirea la „sectorul regional”. În 2012, banca a oferit autorităților din Bălți un credit de 3 milioane de euro pentru cumpărarea troleibuzelor (încă 1,4 milioane de euro au fost oferite de donatori). Reprezentanții BERD menționează că acest sector este unul important pentru colaborarea ulterioară, dar au confirmat că autoritățile locale nu întotdeauna se pot lăuda cu o capacitate de plată bună, iar riscurile formării restanțelor din partea bugetelor municipalităților față de bancă sunt mari. Însă, șeful reprezentanței BERD este convins că o formulă optimă de colaborare poate fi găsită pentru susținerea unor proiecte municipale în țară. În 2013, este planificată participarea BERD la finanțarea modernizării sistemului de alimentare cu apă în Chișinău.

Cel mai mare proiect de infrastructură realizat cu susținerea financiară a BERD (75 de milioane de euro), a fost reconstrucția drumurilor naționale. „În 2012, a fost eliberată ultima tranșă, în mărime de 23 de milioane de euro, pentru acest proiect. Guvernul a cerut, însă, susținerea în continuare din partea BERD și a Băncii Europene de Investiții pentru realizarea proiectului de reconstrucție a drumurilor”, a spus Otto. Reprezentanții BERD sunt de părere

că nu există probleme în implementarea acestui proiect. Antreprenorii sunt companii oneste și cu fiecare este încheiat contract, iar o companie independentă evaluează calitatea drumurilor. Dacă antreprenorul nu îndeplinește condițiile contractului sau încalcă termenul de finalizare a lucrărilor, este firesc faptul că această companie suportă cheltuieli suplimentare. Iar toate obiectivele față de acest proiect poate și trebuie să le înainteze Guvernul Moldovei.

Julia Otto a atras atenția asupra faptului că un avantaj al BERD este nu doar creditarea proiectelor, dar și dialogul cu partenerii băncii pentru atragerea finanțării suplimentare sub formă de granturi și asistență tehnică. În prezent, anume această formulă este pusă la baza dialogului dintre BERD și Guvernul Moldovei referitor la o posibilă finanțare a ÎS „Calea Ferată a Moldovei” (CFM). Julia Otto a subliniat că CFM are nevoie de o restructurare, dar că este vorba despre o sarcină corporativă. BERD poate participa fie în calitate de intermediar la atragerea fondurilor din partea donatorilor pentru susținerea restructurării, fie ca și creditor al CFM. Deocamdată, potrivit Juliei Otto, este prematur de vorbit despre planuri concrete, dar este important ca acest proiect să fie viabil din punct de vedere economic. În caz contrar, BERD va renunța la el.

Bancherul șef al reprezentanței BERD din Moldova, Octavian Costas, a explicat că unul din componentele colaborării potențiale este asistența tehnică oferită CFM în procesul de restructurare. „Așteptăm ca CFM să devină dacă nu profitabilă, cel puțin să nu suporte pierderi mari. În acest proces, un rol important îi revine Guvernului. Preliminar, discutăm câteva variante de investiții în CFM care de la sine vor contribui la reducerea considerabilă a cheltuielilor. Un exemplu este reabilitarea locomotivelor, care va contribui la micșorarea cheltuielilor. Sau înlocuirea trenurilor Diesel actuale cu railbus-uri”, a menționat Costas.

În prezent, BERD pregătește un studiu de fezabilitate pentru situația de la CFM pentru a

stabili toate aspectele tehnice și economice ale unei eventuale colaborări. Jurnaliștii au atras atenția asupra unui șir de „proiecte nereușite”, implementate la CFM, reprezentanții BERD au menționat, însă, că toate proiectele derulate în sectorul public cu susținerea financiară a băncii, sunt realizate în baza regulilor de achiziții ale instituției: în bază de concurs, control, modificarea tarifelor etc. În calitate de exemplu, a fost adusă cumpărarea troleibuzelor, cu susținerea BERD, pentru municipiul Chișinău.

În 2012, programul BAS (Business Advisory Service) al BERD, realizat cu suportul financiar al guvernului Suediei și UE, a finanțat 71 de proiecte, oferind granturi de 430 de mii de euro. Directorul programului, Veronica Arpintin, a comunicat că aproape o jumătate din proiecte a fost implementată în cadrul inițiativei de reducere a consumului de energie (servicii de consultanță care au contribuit la majorarea eficienței energetice a companiilor), precum și la inițiativa „Femeilor în afaceri”.

În anul viitor, va continua lucrul BERD pentru consolidarea sectorului bancar al Moldovei: susținerea BNM în promovarea politicilor de administrare corporativă și creșterea transparenței sectorului bancar, acordarea liniilor de creditare băncilor în baza programelor-cadru etc.

Referindu-se la situația din sectorul bancar la general, specialiștii BERD au apreciat-o drept stabilă (lichidități suficiente, dezvoltarea sistemului depozitar-creditar, etc.). În același timp, BERD urmărește cu atenție schimbările portofoliilor băncilor. „Înrăutățirea nesemnificativă a portofoliilor de credite ale băncilor în condițiile de criză este un proces firesc și imposibil de eliminat în totalitate, chiar și dacă băncile dispun de un management anticriză excelent. Mai important este, acum, modul în care băncile își administrează capitalul și lichiditățile lor și în ce măsură sunt pregătite să schimbe procesul de eliberare a creditelor în condițiile de criză. Abia urmează încă să vedem acest lucru”, a spus Julia Otto.

Până la sfârșitul anului, banca va semna încă 2 proiecte de anvergură de finanțare a sectorului privat (vor primi credite companiile de prelucrare a producției agricole și o companie din sfera logistică). În total, din 1992, banca a implementat în Moldova aproximativ 90 de proiecte. Volumul total al investițiilor atrase de BERD în țară (inclusiv din banii donatorilor) a depășit 1,1 miliarde de euro. Portofoliul propriilor investiții ale BERD în Moldova a depășit 710 milioane de euro.

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Un Acord de colaborare a fost încheiat de ziarul Capital Market cu UAM, pe de o parte, și cu ABAR, pe de altă parte

Ziarul Capital Market a încheiat un acord de colaborare cu Uniunea Asiguratorilor din Moldova (UAM) și Asociația Brokerilor de Asigurare-Reasigurare din Moldova (ABAR).

Tatiana Solonari, redactor-șef adjunct, responsabil de domeniul asigurărilor în cadrul ziarului „Capital Market” a declarat că publicația își propune prin asemenea acorduri de colaborare, dar și prin eforturi permanente crearea unei platforme de discuții pe piața de asigurări din R. Moldova.

„Pe lângă aceasta unul dintre rezultatele acestei colaborări va fi rubrica săptămânală de noutăți din domeniul asigurărilor „Asigurările în știri”. Ne mai propunem să conlucrăm printr-o serie de activități care ar îmbunătăți climatul de discuții și de lucru în domeniul asigurărilor”, a mai menționat Solonari.

Viorel Dandara, președintele UAM susține că acesta este un pas înainte în lucrul UAM cu mass-media corectă și echidistantă.

„Sperăm că această colaborare să stimuleze interesul jucătorilor de pe piața de asigurări din Moldova pentru o mai mare deschidere în prezentarea noutăților din cadrul companiilor”, a opinat Dandara.

Anton Caba, președintele ABAR consideră că aceasta este o nouă platformă de abordare a problemelor, o oportunitate de expunere a noilor puncte de vedere, de transmitere către asiguratorii și către intermediarii din asigurări a unor mesaje necesare.

„În acest context ABAR, își exprimă disponibilitatea de a colabora și a împărtăși noutățile, aspectele problematice și îngrijorările ce persistă de multe ori pe piața de asigurări din Moldova. Sunt convins că pe această cale mai mulți brokeri dintre cei 77 ce activează pe piață vor realiza faptul că ABAR este o instituție activă cu poziție fermă față de anumite aspecte problematice”, a ținut să menționeze Caba.

Potrivit sursei citate, ABAR planifică în continuare organizarea în colaborare cu ziarul Capital Market, în calitate de partener media, a unor evenimente și manifestări menite să consolideze segmentul brokerilor și imaginea ABAR.

Afacerile brokerilor români de asigurări se mută pe net: proiecte online de sute de mii de euro

Safety Broker împreună cu firma de private equity BAC România au lansat un magazin online de asigurări, goya.ro, dezvoltat pe parcursul a trei luni, și care a presupus o investiție totală de peste 600.000 de euro.

„Obiectivul nostru este ca goya.ro să devină liderul pieței de asigurări online în 1-2 ani. Investiția pe care am făcut-o acum vine să reconfirme potențialul pieței de asigurări online din România, estimată la circa 45 milioane de euro”, declară Viorel Vasile, managing partner al Safety Broker.

„Am decis să ne implicăm în proiect, datorită potențialului semnificativ de creștere al pieței de asigurări online din România pe termen lung. În momentul de față, mai puțin de 3% din asigurările non-life sunt încheiate prin canalul online, ceea ce reprezintă unul dintre cele mai joase niveluri de penetrare a distribuției de asigurări online din Europa”, spune Arin Ion – partner, BAC România.

Platforma online permite vizitatorilor să încheie online asigurări auto, RCA și Casco, de locuință, viață, sănătate și de călătorie în străinătate.

Recent, și SRBA Broker de asigurare a lansat pentru piața de asigurări din România platforma musai-rca.ro. Site-ul „simplifică și urgentează procesul de cumpărare a poliței RCA. În cazul plății cu cardul, polița se generează automat și poate fi printată de către cumpărător pe loc”, potrivit brokerului.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresă: 67770

Posta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURE, Galina ȘPAC.

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca”, SA.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în „Capital Market” reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia PRAG 3

Economia moldovenească în 2012, în picaj sau recesiune?!

Ultimele date statistice relevă că PIB-ul Republicii Moldova s-a comprimat cu 0,2% în nouă luni, iar principalele motoare ale economiei și-au redus turațiile. Or evoluția economică dezamăgitoare a fost în mare măsură catalizată de criza datoriilor suverane ale țărilor din zona euro și de implicațiile negative ale acesteia asupra consumatorilor și producătorilor moldoveni.

În anul 2012, relațiile Moldovei cu Federația Rusă au devenit mult mai tensionate odată cu avansarea țării pe calea integrării europene. Rusia a devenit mai asertivă în raport cu Moldova vizavi de conflictul transnistrean în relațiile comerciale și livrarea gazului. Pentru a reinversa vectorul de integrare europeană, Rusia a acordat sprijin financiar și tehnic palpabil unor forțe politice care militează activ pentru aderarea Moldovei la Uniunea Vamală Rusia-Belarus-Kazahstan. Moldova a depus, în același timp, eforturi diplomatice și politice susținute pentru a menține dialogul în limitele „parteneriatului strategic”, se spune în publicația Expert Grup, Realitatea Economică.

În prima jumătate a anului, evoluțiile externe au fost cele care au determinat răcirea cererii interne și externe. Influențele economice din zona euro au arătat încă o dată cât de vulnerabilă este economia moldovenească la șocurile externe și cât de incapabilă este țara să le ocolească. În a doua jumătate de an evoluția negativă a economiei a fost determinată de seceta puternică, cu repercusiuni majore asupra sectorului fitotehnic, zootehnic, agroalimentar și exporturilor.

Deși nu putea fi considerat un risc previzibil, autoritățile și fermierii par să nu țină cont de faptul că în urma condițiilor climatice tot mai extreme, acestea nu mai sunt o excepție, ci mai degrabă o constantă pentru Republica Moldova. Această ignoranță ne face incapabili să administrăm riscurile și consecințele fenomenelor meteorologice extreme, ceea ce a determinat scăderea PIB-ului în ianuarie – septembrie și există șanse foarte mici să atingem o creștere economică pozitivă până la sfârșit de an.

Totodată, ponderea UE în totalul exporturilor moldovenești a scăzut de la 49,4% în ianuarie-octombrie 2011 la 46,6% în aceeași perioadă 2012. Deși un anumit rol revine și competitivității în scădere a produselor moldovenești, această reducere a rolului piețelor europene poate fi atribuită preponderent conjuncturii externe asociate cu repercusiunile crizei economice asupra cererii din UE.

Pe de altă parte, în 2012, ca urmare a unei secete prelungite (2011-2012), volumul anual al producției agricole a scăzut estimativ, cu circa 25% f-a-p. Acest episod se înscrie destul de bine în evoluția sinuoasă a sectorului dat pe parcursul ultimilor douăzeci de ani, evoluție mai mult determinată de forțele naturii decât de politicile economice.

PONDEREA CREDITELOR NEPERFORMANTE S-A MAJORAT CU 1,5 PUNCTE PROCENTUALE

Răcirea cererii interne și externe a cauzat înrăutățirea situației financiare a majorității întreprinderilor care, la rândul lor, au determinat acumularea activelor toxice în portofoliile bancare. Astfel, ponderea creditelor neperformante din totalul creditelor a crescut de la 12,9% de la finele lu-

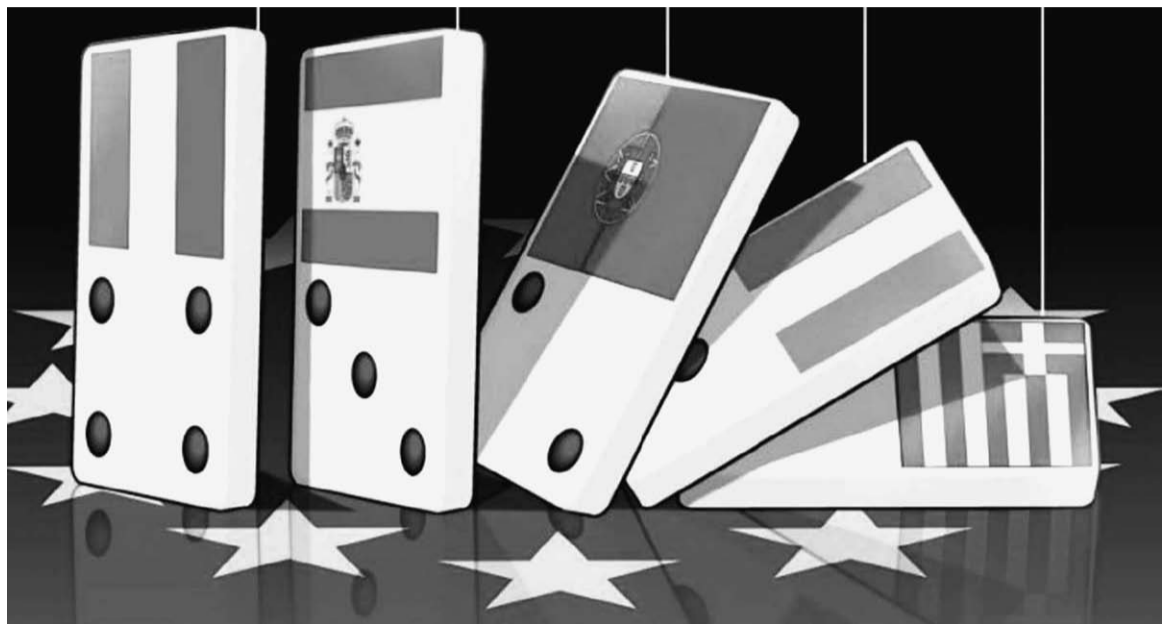
nii ianuarie la 14,4% la finele lunii octombrie. Principala contribuție revine uneia dintre cele mai mari bănci din țară – BC „Banca de Economii” S. A – unde ponderea creditelor neperformante a atins 45,9% la finele trimestrului III. Acesta este rezultatul atât al managementului defectuos care a expus banca la riscuri mari, cât și al litigiilor dintre acționari. Totuși, în pofida faptului că situația la bancă este destul de complicată, nu putem vorbi despre un eventual faliment, având în vedere importanța sistemică a acesteia și ponderea majoritară a capitalului de stat.

Deși șocurile macroeconomice externe au avut un impact major asupra economiei moldovenești în prima jumătate a anului 2012, potențialul negativ al acestora încă nu s-a epuizat. Economia UE a intrat în trimestrul III 2012 în recesiune tehnică, înregistrând două trimestre consecutiv creștere economică negativă. Deși marile economii europene caută în permanență soluții pentru înlăturarea problemelor existente și adoptă noi măsuri de stabilizare, problemele nu pot fi înlăturate cu ușurință. Astfel, dacă criza din UE va continua, efectele negative asupra economiei moldovenești se vor amplifica, iar Moldova riscă să rămână în zona unei creșteri economice nesemnificative în anul 2013, chiar dacă admitem relansarea puternică a sectorului agricol.

Pentru Republica Moldova, anul 2012 a fost unul din cei mai dificili din punct de vedere economic. Țara a suferit atât din cauza șocurilor economice, cât și celor climatice, care sunt dincolo de controlul Guvernului și firmelor. Totuși, impactul acestor șocuri a fost în mare măsură amplificat de slăbiciunile instituționale interne pe care Moldova încearcă să le depășească mai bine de două decenii. O eventuală amplificare a crizei datoriilor suverane sau a recesiunii economice în zona euro ar da mari dureri de cap și decidenților moldoveni. În condițiile unei incertitudini sporite, este extrem de important ca Moldova să repare în mod sistemic deficiențele sale instituționale, mai ales că țara nu este atractivă pentru investitori din punct de vedere a resurselor naturale sau potențialului pieței interne. Totuși, în încercarea de a rezolva problemele economice este important ca Guvernul să nu alunece în populism, ci să dea preferință unor soluții sistemice și durabile.

ÎN 2013, MAI PUȚINE INVESTIȚII

Eșecul în competiția internațională pentru investiții. Poziția mediocră a Moldovei în clasamentul internațional „Doing Business” relevă pe deplin „atractivitatea” țării noastre pentru investitori. În anii 2011 și 2012 Moldova nu a beneficiat de investiții străine directe (ISD) importante. Chiar dacă uneori acest eșec este atribuit situației dificile în care se află economia globală, în unele state din regiune influxul de ISD a crescut în prima jumătate a anului 2012 (Ucraina, Georgia, Bulgaria), pe când în Moldova s-a înregistrat un declin de 39%. De fapt, putem afirma

Roman Chircă

Viorel Chivriga

Alexandru Sratan

că Moldova deja a pierdut competiția cu multe dintre aceste state. Acum țara riscă nu doar să devină mai puțin atractivă pentru investitorii străini, dar chiar să fie părăsită de către unii investitori importanți. Unii dintre ei deja și-au exprimat această intenție în urma unor recente conflicte cu inspectoratul fiscal.

OPINII Roman Chircă, directorul Institutului Economiei de Piață: Anul 2012 a fost o continuare a recesiunii din 2011

Anul 2012 a fost o continuare a recesiunii din 2011, un an greu, cu revizuirea bugetare frecvente, incertitudine economică. Totodată, a fost un an în care au fost prezente hărțuiele investitorilor străini, cu atacurile raider care încă mai sunt prezente, iar proprietatea privată nu este asigurată în continuare. Pe de altă parte au fost atestate anumite creșteri ale exporturilor pe anumite poziții, dar în mare parte anul 2012 a fost un an dificil, mai ales că seceta a redus producția agricolă cu 30%.

Nu pot spune că acest an creează premise optimiste pentru 2013. Sperăm o relansare a agriculturii care ar contracara declinul economic. Până la urmă totul va depinde și de contextul regional.

În 2013, trebuie făcute reforme a căror rezultate vor fi sesizabile peste câțiva ani.

Viorel Chivriga, analist economic: Sunt detalii care împart autoritățile în echipe diferite în funcție de partidul care le promovează

Din punct de vedere economic, anul 2012, putea să fie mai bun. Sunt unele lucruri care au influențat evoluția lucrurilor spre sfârșit de an. În primul rând autoritățile au discutat în limbi diferite și fără traducători cu comunitatea de afaceri. Este vorba

despre politicile fiscale, care au lăsat o amprentă privind calitatea dialogului dintre cei doi actori. Practic toate sectoarele economiei au intrat pe minus, ceea ce s-a întâmplat în agricultură și industrie arată că situația este una dezolantă. Poate mai sunt importurile și exporturile, dar și câteva sectoare din servicii. Totodată, investitorii străini și locali s-au dezamăgit de paradisul investițional din Republica Moldova. Cazurile cu Draexlmaier și investitorul chinez arată că sunt probleme, care trebuie soluționate de urgență în 2013.

O altă problemă din 2012 au fost fraudele și reglările de conturi pe dimensiunea economică, ceea ce relevă că sunt probleme, care trebuie soluționate de instituțiile care au tangență.

Deși au fost adoptate câteva proiecte de legi, Guvernul are restante semnificative la capitolul reforme, care transferate pe anul viitor, deja rezultă că e o practică vicioasă. Reformele nu sunt duse până la capăt. Sunt detalii care împart autoritățile în echipe diferite în funcție de partidul care le promovează, ceea ce nu e bine. Problemele legate de buget nu sunt discutate nici în alianță nici cu comunitatea de afaceri, ceea ce nu e bine.

În 2013 sperăm să existe schimbări, acesta va fi practic ultimul an când se vor putea face reforme pentru că ulterior se va intra în campania electorală. În sectoarele economiei agricultura va fi pe plus, dar se pot întâmpla lucruri bune și în industrie în condițiile în care situația din țările din regiune se va îmbunătăți și se va ameliora situația din comerțul exterior.

Alexandru Sratan, directorul Institutului de Economie, Finanțe și Statistică: Anul 2012 a scos în evidență vulnerabilitatea la șocurile externe

Anul 2012 a fost unul dificil pentru economia națională și poate fi considerat unul mai greu chiar și față de cei doi ani care au precedat criza. Dintr-o perioadă de creștere în ultimii doi ani post criză, în ultimii doi ani se pare că intrăm într-o recesiune minoră. Mai ales că ultimele date statistice arată că în nouă luni PIB-ul s-a redus cu 0,2%, iar avansul exporturilor și importurilor este destul de mic, ceea ce presupune că am intrat într-o perioadă nefavorabilă. Dacă excludem efectele agriculturii, anul acesta am fi putut avea o creștere economică de 2-2,55%.

Totuși, anul 2012 a scos în evidență că suntem foarte vulnerabili la șocurile externe, or până acum nu am reușit să generăm motoare de creștere economică pe intern n-am reușit să schimbăm modelul de creștere economică. În continuare depindem de partenerii noștri externi, depindem de banii din străinătate care impulsionează consumul.

În ce privește relația cu partenerii noștri externi observăm o reducere a finanțărilor pentru proiectelor investiționale. S-au intensificat unele acțiuni care nu sunt prielnice pentru mediul de afaceri, atacuri raider, contrabandă, carente pe care autoritățile ar trebui să le înlăture.

Chiar dacă anul 2012 agricultura a tras economia în jos, ceilalți indicatori au avut o evoluție bună, doar că s-a atestat o reducere a ritmului de creștere. Din păcate observăm că rata șomajului este destul de mică, însă nu am observat crearea noilor locuri de muncă.

În ce privește 2013 nu va fi un an ușor, deoarece va fi nevoie de o perioadă de recuperare, însă condițiile cu care intrăm în noul an sunt deja mult mai bune și vor exista premise pentru o creștere economică.

Anual din Republica Moldova în medie sunt transferați ilicit câte 28 milioane USD

Anual din Republica Moldova în medie sunt transferați ilicit câte 28 mil. USD. Iar în nouă ani fluxurile financiare ilicite din Republica Moldova au însumat 252 mil. USD. Țara noastră s-a clasat pe locul 93 într-un clasament de 143 de state, elaborat de Global Financial Integrity.

Volumul fluxurilor financiare ilicite din Republica Moldova se apropie cu cel din Pakistan – 251 mil. USD și cel din Republica Yemen – 249 mil. USD. Iar în ce privește țările din regiune, din Federația Rusă transferurile ilicite au constituit 15,15 miliarde USD și s-a situat în top cinci țări cu cel mai mare volum al transferurilor ilicite de bani. Din Ucraina transferurile au fost de 460 mil. USD, iar din România – 884 mil. USD.

Experții de la Global Financial Integrity spun că în statele în curs de dezvoltate, sectorul privat, caută să-și transfere capitalul pentru evitarea evaluării veniturilor fabuloase din comercializarea mărfurilor și în special a petrolului. De exemplu, astfel de transferuri de capital se fac din China, Nigeria, Federația Rusă și Emiratele Arabe Unite. Din 2011 până în 2010, China a fost cel mai mare exportator ilicit de capital. Astfel că în 2010 aceasta a ajuns să dețină 49% din ponderea transferurilor ilicite de capital în sumă de 274,1 miliarde USD.

Fenomenul transferului de capital există pretutindeni unde există oameni de afaceri, care doresc să-și optimizeze costurile și cheltuielile. Țările recipiente ale fluxurilor de capital ilicit sunt preponderent cele cu o infrastructură dezvoltată de deservire a capitalului sau cele care oferă posibilități de a „dosi” proveniența acestui capital.

Ar trebui să creze un climat investițional favorabil, să dezvolte infrastructura pieței financiare, inclusiv sistemul bancar, piața hârtiilor de valoare. Ar trebui să organizeze un sistem de „trasare” a fluxurilor ilicite de capital, printr-un schimb operativ de informație cu alte țări, depunând eforturi pentru restituirea capitalului.

Estimările privind fluxurile financiare ilicite au fost făcute de GFI în baza statisticilor oficiale privind balanța de plăți și a datelor comerciale raportate la FMI de către țările membre, precum și datele privind datoria externă raportate la Banca Mondială.

„Multitudinea problemelor din societate: lipsa locurilor de muncă, salariile mici ale angajaților din sfera publică, dependența mediului de afaceri în proces incipient de factorii de decizie, privatizarea petrecută la repezeală, distrugerea complexului agroindustrial din Moldova, criza monetară din anii 1991-1994, apariția intereselor de distribuție a zonelor de influență economică și politică, lipsa mecanismelor de reglementare a proceselor economice în noile condiții, sistemul judiciar extrem de corupt, toate acestea au făcut inevitabil procesul de apariție a fenomenului de economie tenebră (ilegală)”, sunt de părere experții.

Afacerile ilegale în Republica Moldova însumează 19 mil. lei anual. Potrivit unui studiu al IDIS „Viitorul” apariția economiei ilegale în Republica Moldova a fost inevitabilă, în condițiile multitudinii problemelor din societate. Astfel, la fiecare al treilea leu al economiei naționale revine un leu al economiei subterane.

„Proporțiile acestui fenomen nu sunt cunoscute, dar toți simt rezultatul acestuia și necesitatea de a fi estimat din punct de vedere financiar, social și politic. Cel mai important indicator al economiei naționale, produsul intern brut, nu este calculat real din cauzele reflecțiilor economiei ilegale”, se mai spune în studiul IDIS „Viitorul”. Pe de altă parte Transnistria, cu statutul său nedefinit, joacă un rol specific de zonă off-shore în economia ascunsă a Moldovei, lucru care oferă facilități businessului tenebru să-și scoată capitalul și mărfurile din țară și tot în felul acesta să

primească mărfuri de peste hotare. Conform unui articol publicat în ziarul „The Guardian”, numai volumul comerțului cu armament dintre Tiraspol și Odesa este estimat la circa 20 miliarde USD, iar volumul de carne de găină pe cap de locuitor, importat în regiunea necontrolată de autoritățile moldovenești, atinge 20 mii de tone anual.

Conform unui raport, economia neobservată din Moldova a înregistrat în 2011 un nivel de 25,5%, iar cel mai redus nivel în 2007 – 21,3%. Cea mai mare contribuție la formarea VAB a fost înregistrată în anul 2009 – 28,6%, iar cea mai mică – în 2010 – 23,2%. În 2010, economia tenebră în Moldova constituia 45,1% și, respectiv, 44,3% în 2010.

„Existența economiei tenebre într-o țară în tranziție este un fenomen normal, iar măsurile luate de autorități în vederea combaterii acesteia trebuie să asigure o concurență sănătoasă între agenții economici, pentru că în pofida aspectelor pozitive ale economiei gri: aduce venituri suplimentare populației (servind uneori drept unica sursă de existență) și creează locuri de muncă, diminuând rata șomajului, acestea nu compensează pierderile provocate în bugetul statului prin evaziunile fiscale”, potrivit experților de la IDIS „Viitorul”.

Oamenii de afaceri se angajează în activități economice tenebre dintr-o varietate de motive, dar mai ales ca răspuns la acțiunile guvernului, în special cele de impozitare și reglementare.

Potrivit datelor, Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, nivelul economiei tenebre în Republica Moldova ajunge până la 40% din PIB, alcătuit de 4,7 miliarde de lei (395 milioane de dolari). Totuși, studiul fenomenului economiei tenebre în Republica Moldova nu a clarificat aspectul ce ține de originile acestei probleme, proporțiile și eficiența măsurilor aplicate, indicatorii propriu-ziși pot fi confrunțați cu cei din alte țări. De exemplu, din țările comparabile cu Republica Moldova după numărul populației, având și acestea un trecut sovietic. În Letonia, ponderea economiei tenebre a alcătuit în 2011 circa 30 la sută, cu 7,9 la sută mai jos de nivelul anului 2010 (38,1%) (Arnisa Sauki „Indicele activității de antreprenariat gri în Țările Baltice 2011”).

În Lituania, ponderea economiei subterane în anul precedent s-a redus de la 18,8% până la 17,1%, în Estonia – de la 19,4% până la 18,9%, ceea ce nu este deloc surprinzător pentru țările cu sisteme funcționale ale guvernului electronic.

Economia tenebră limitează accesul Republicii Moldova pe piețele internaționale.

În urma ponderii destul de semnificative a economiei tenebre, accesul Republicii Moldova pe o parte din piețele externe este limitat. Economia Republicii Moldova este dependentă de comerțul iextern, iar veniturile la bugetul de stat depind, în mare măsură, de dezvoltarea comerțului. Astfel, potrivit unui raport PNUD, comerțul afectează în mod indirect resursele financiare alocate pentru educație, sănătate și protecția mediului, menționează autorii raportului.

Recomandările raportului se referă la im-

bunătățirea climatului de afaceri prin intermediul simplificării și transparenței sporite a reglementărilor tehnice, procedurilor vamale și de frontieră, a regimului fiscal și a altor factori, care influențează climatul de afaceri și activitățile investiționale din țară.

În prezent, transferurile prin zonele off-shore se bucură de popularitate în rândurile companiilor de stat și ale băncilor reprezentative, făcându-le pradă ușoară pentru așa-numiții raideri. Dar referințe la acest segment al economiei tenebre se fac extrem de rar, preferându-se tema „salariilor în plic” în cadrul unor companii mici.

În noiembrie 2011, antreprenorii moldoveni au prezentat Guvernului și societății viiziunea lor asupra cauzelor economiei tenebre. Aceasta se conține în documentul cu privire la prioritățile politicii fiscale și administrării impozitelor (Agenda Națională). Reprezentanții sferei afacerilor nu mai puțin decât organele de stat sunt interesate în reducerea ponderii economiei tenebre, care amenință activitatea întreprinderilor legale. În același timp, ei menționează „vulnerabilitatea business-ului în fața calității politicilor fiscale și a controalelor fiscale pârținoare, atunci când (în majoritatea covârșitoare de cazuri), este luată în calcul doar opinia autorităților fiscale”. Domeniul afacerilor consideră că, în consecință, „fenomenul corupției nu este tratat ca cea mai mare plagă, ci ca instrument de soluționare a problemelor, drept care sporește sectorul tenebru al economiei”.

În document se conține un exemplu al modului, în care „statul efectiv subsemnează incapacitatea sa de formare a unui mediu normal și favorabil pentru afaceri, când contribuabilii achită benevol impozitele”. De exemplu, mărirea amenzii pentru un bon care nu a fost bătut la casă este stabilită în limitele de 10 000 – 50 000 de lei, în timp ce chiar și suma de 10 000 de lei „ar putea fi dezastruoasă pentru o afacere mică, iar sancțiunea ca atare va produce efectul invers, contribuind astfel la creșterea economiei tenebre”.

În opinia businessului, o altă problemă este administrarea vamală, „realizată nu doar în temeiul informației accesibile și celei publicate, dar și al instrucțiunilor și regulamentelor interne ale organelor vamale, inaccesibile întreprinderilor”. Din acest motiv, antreprenorii nu-și pot calcula în mod adecvat propriile cheltuieli.

DOSAR

În ianuarie-iunie, 2012, potrivit statisticilor oficiale economia neobservată a avut o pondere de 24,1% din PIB.

Potrivit studiului „Economii subterane din întreaga lume”, elaborat de Banca Mondială în perioada 1999-2006 economia „tenebră” a Moldovei a înregistrat o rată medie de 45,8% din PIB. În clasamentul regional al țărilor în tranziție, care include 21 de state din Europa de Est și Asia Centrală, Republica Moldova ocupa poziția a 18-a, depășind cu doar o treaptă țările cu cea mai înaltă rată a economiei subterane: Georgia, Ucraina și Federația Rusă.

Victor URSU

În Moldova se impune interdicția de a cumpăra o cotă importantă de acțiuni bancare fără permisiunea BNM

Acestea sunt prevederile modificărilor la Legea privind instituțiile financiare, care au fost adoptate, joi, de Parlament în prima lectură. Potrivit modificărilor propuse, elaborate de Ministerul Finanțelor în colaborare cu BNM și consultate cu FMI, orice cumpărător potențial pentru achiziționarea sau majorarea cotei de acțiuni în bănci până la limita indicată, trebuie să dețină permisul în scris al BNM.

Astfel, pentru a obține permisul, cumpărătorul trebuie să prezinte o cerere în scris, în care va fi indicată mărirea cotei cumpărate și informații privind proprietarii direcți sau indirecti ai acțiunilor. De asemenea, informațiile suplimentare cerute de BNM vor fi prezentate timp de 30 de zile. Potențialul cumpărător va fi evaluat de BNM în baza unui șir de criterii: reputația, calificarea, experiența, situația financiară, cu scop de a asigura stabilitate sistemului bancar. BNM va colabora cu organele competente pentru a verifica veridicitatea documentelor prezentate de potențialul cumpărător și va face o analiză detaliată a investitorilor potențiali în sistemul bancar al țării, atunci când vor exista anumite dubii, sau dacă potențialul cumpărător este o altă persoană. Modificările obligă băncile să informeze BNM despre orice operațiune cu acțiunile acestora privind obținerea sau înstrăinarea cotelor de participare în capitalul social al băncilor sau a cotelor care depășesc 5, 20, 33 și 50 la sută, sau despre orice fapte care stârnesc dubii în privința încălcării legislației în vigoare. Băncile trebuie să prezinte BNM informații privind deținătorii direcți sau indirecti de cote importante de acțiuni. Legea mai prevede că instanțele de judecată nu pot sista deciziile BNM.

Guvernatorul BNM, Dorin Drăguțanu, susține că criteriile propuse de proiectul de lege vor asigura o selecție atentă a acționarilor băncilor, pentru a asigura o bună funcționare a acestora și a sistemului bancar în general. Dorin Drăguțanu a mai spus că în cazul în care se achiziționează o cotă de participare în capitalul băncii fără înștiințarea BNM, se prevede o pedeapsă sub forma anulării dreptului de deținere a acțiunilor date. Totodată, cumpărătorul trebuie să înstrăineze acțiunile cumpărate ilegal în timp de 3 luni. Dacă după expirarea acestui termen acțiunile nu vor fi înstrăinate, BNM va impune organului executiv al băncii să anuleze acțiunile și să petreacă o nouă emisie de acțiuni în același număr, care vor fi vândute, iar venitul obținut va fi rambursat cumpărătorului inițial, cu reținerea cheltuielilor.

InfoMarket

Veniturile la bugetul public național au crescut cu peste 3,7 mld lei

În ianuarie-noiembrie 2012, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 30 mldr 25,1 mil. lei, sau la nivel de 97,4%, față de sarcinile stabilite pentru această perioadă. În comparație cu 11 luni ale anului trecut, încasările la BPN au înregistrat o creștere de 3 mldr 700,8 mil. lei (230,6 mil. euro), informează MOLDPRES cu referire la date ale Ministerului Finanțelor.

Potrivit ministrului Finanțelor Veaceslav Negruța, partea de cheltuieli a bugetului public național a fost executată în sumă de 30 mldr 982,6 mil. lei, ceea ce constituie 91,2 la sută, față de prevederi. Comparativ cu perioada corespunzătoare a anului trecut, cheltuielile BPN au fost în creștere cu 10,5%.

Cheltuielile publice au fost direcționate pentru: realizarea programelor cu caracter social-cultural – 70,7%, domeniul economiei naționale – 12,4%, apărarea națională, justiție, jurisdicția constituțională, menținerea ordinii publice și securitatea națională – 6,5%, servicii de stat cu destinație generală – 4,5%, alte domenii – 5,9%.

Executarea bugetului public național, în 11 luni ale anului curent, s-a soldat cu un deficit în sumă de 957,5 mil. lei.

Soldurile la conturile BPN, la situația din 30 noiembrie 2012, s-au majorat, comparativ cu 1 ianuarie curent, cu 217,7 mil. lei și au constituit 3 mldr 165 mil. lei, notează MOLDPRES.

Valori Mobiliare ale emitenților admise spre circulație la Bursa de Valori a Moldovei
Список ценных бумаг, допущенных к обращению на Фондовой Бирже Молдовы и

Table with columns: ISIN, Наименование АО/Депозитара SA, Объем эмиссии, шт./Volumul emisiunii, un., Номинальная стоимость, лей / Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei. Includes sub-sections for Листинг (I-й уровень) and Листинг (II-ой уровень).

Table with columns: ISIN, Наименование АО/Депозитара SA, Объем эмиссии, шт./Volumul emisiunii, un., Номинальная стоимость, лей / Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei. Lists various companies and their securities.

Table with columns: ISIN, Наименование АО/Депозитара SA, Объем эмиссии, шт./Volumul emisiunii, un., Номинальная стоимость, лей / Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei. Continuation of the securities list.

la 30 noiembrie 2012 și incluse la Depozitarul Național al Valorilor Mobiliare
включенных в Национальный Депозитарий Ценных Бумаг на 30 ноября 2012 года

Table with columns: ISIN, Naumenoare AO/Denumirea SA, Obşem emisiі, ştit./Volumul emisiunilor, un., Nominaleа стоимостью, лей / Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei. Lists various securities and their details.

Table with columns: ISIN, Naumenoare AO/Denumirea SA, Obşem emisiі, ştit./Volumul emisiunilor, un., Nominaleа стоимостью, лей / Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei. Lists various securities and their details.

Table with columns: ISIN, Naumenoare AO/Denumirea SA, Obşem emisiі, ştit./Volumul emisiunilor, un., Nominaleа стоимостью, лей / Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei. Lists various securities and their details.

S.A. „ZORILE”**COMUNICAT Privind rezultatele Adunării generale extraordinare a acționarilor S.A. „ZORILE” din 20 decembrie 2012**

Adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. „ZORILE” a fost ținută la data de 20 decembrie 2012, pe adresa mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, nr. 8, cu prezența a 34 acționari, ce dețin 1945854 acțiuni cu drept de vot și constituie 88,592% din numărul total de acțiuni ordinare nominative cu drept de vot aflate în circulație ale societății.

HOTĂRĂRILE ADOPTATE:

- A aproba majorarea capitalului social al societății prin plasarea acțiunilor emisiunii suplimentare închise a 1 700 000 (un milion șapte sute mii) acțiuni cu drept de vot cu valoare nominală 18 (optsprezece) lei, în valoare totală de 30 600 000 (trezeci milioane șase sute mii) lei. (Pentru – 1943299 voturi, împotriva – 2555 voturi).
- A aproba Hotărârea privind emisiunea valorilor mobiliare:
 - Datele de identificare a emitentului (denumirea completă și adresa juridică a emitentului) – SOCIETATEA PE ACTIUNI „ZORILE”, MD- 2069, str. Calea Ieșilor, nr. 8, mun. Chișinău, Republica Moldova;
 - Data și numărul înregistrării de stat a emitentului – 15 august 1995, IDNO – 1002600001349;
 - Data adoptării hotărârii privind emisiunea valorilor mobiliare (data și numărul procesului-verbal al ședinței la care a fost adoptată decizia respectivă) – Procesul verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor nr. 20/12-E din 20 decembrie 2012;
 - Denumirea organului de conducere al emitentului valorilor mobiliare, care a adoptat hotărârea privind emisiunea valorilor mobiliare – Adunarea generală a acționarilor;
 - Tipul valorilor mobiliare – acțiuni ordinare nominative;
 - Descrierea clasei valorilor mobiliare emise – acțiuni ordinare nominative nematerializate, cu valoarea nominală de 18 (optsprezece) lei fiecare, cu dreptul acționarului de a participa la conducerea Societății, de a primi dividende, precum și o parte din bunurile Societății în cazul lichidării acesteia;
 - Forma valorilor mobiliare – nematerializată;
 - Clasa valorilor mobiliare – I;
 - Numărul de ordine al emisiunii respective a valorilor mobiliare din clasa respectivă – II;
 - Numărul de valori mobiliare în emisiunea respectivă – 1 700 000 (un milion șapte sute mii);
 - Numărul total de valori mobiliare din clasa respectivă (ținând cont de emisiunea în cauză) – 3 896 405 (trei milioane opt sute nouăzeci și șase mii patru sute cinci);
 - Mărimea (mărimea posibilă) emisiunii în expresie numerică și valorică, cota valorilor mobiliare subscrise – 1 700 000 (un milion șapte sute mii) acțiuni, 30 600 000 (trezeci milioane șase sute mii) lei, 100%;
 - Modul și formele de achitare a valorilor mobiliare, denumirea patrimoniului primit în contul achitării: Pentru rezidenți – depunere (transfer bancar) a mijloacelor banesti in contul Emitentului in valută națională deschis la BC „Moldindconbank”SA; Pentru nerezidenți – transfer bancar a mijloacelor banesti în contul Emitentului în valută străină (USD) la BC „Moldindconbank”SA;
 - Prețul de plasare a unei valori mobiliare – 18 (opsprezece)lei, metoda de determinare a prețului de plasare – mărimea valorii nominale a acțiunilor din clasa I;
 - Cota valorilor mobiliare, la neplasarea cărora emisiunea va fi considerată ca neefectuată – 50%;
 - Descrierea drepturilor pe care le conferă valoarea mobiliară din clasa respectivă și a altor caracteristici distinctive: dreptul acționarului de a participa la conducerea Societății, de a primi dividende, precum și o parte din bunurile Societății în cazul lichidării acesteia;
 - Metoda de plasare a valorilor mobiliare (publică sau închisă) – închisă;
 - Termenele inițiale și finale ale plasamentului valorilor mobiliare din emisiunea respective – 21.12.2012 – 31.01.2013;
 - Scopurile concrete (direcțiile) de utilizare a mijloacelor, mobilizate în procesul emisiunii: dezvoltarea Societății;
 - Organizarea procesului de plasare (de sine stătător sau prin intermediari) – de sine stătător;
 - Alte clauze esențiale ale emisiunii:
 - Acționarii societății au dreptul de preemțiune la emisiunea suplimentară închisă de acțiuni, ce le oferă dreptul de a se subscrie la acțiunile din emisiunea dată, proporțional cotei din capitalul social, reprezentată de acțiunile deținute la data de subscriere. Dreptul de preemțiune se exercită în perioada de plasare a acțiunilor – 21.12.2012-31.01.2013.
 - Acționarul are dreptul să renunțe, parțial sau integral, la dreptul său de preemțiune și/sau să cesioneze acest drept altor acționari. Renunțarea la dreptul de preemțiune se efectuează tăcut, iar cesionarea – prin semnarea unui contract de cesiune.
 - Subscrierea la acțiunile emisiunii se efectuează la sediul „Zorile”SA, pe adresa mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor nr. 8, în perioada 21.12.2012 – 31.01.2013, ora 9.00-17.00, cu excepția zilelor de odihnă și sărbătoare, Telefon de contact – 0(22) 83 74 35; Acționarii, doritorii a se subscrie la acțiunile emisiunii suplimentare se vor adresa personal sau prin reprezentant, împuternicit conform legislației în vigoare, la administrația „Zorile”SA pentru semnarea contractului de subscriere la acțiunile emisiunii suplimentare.
 - Acțiunile nesubscrise după realizarea dreptului de preemțiune a acționarilor nu se propun altor acționari sau persoane terțe (Pentru – 1943299 voturi, împotriva – 2555 voturi)
- A împuternici Directorul general dl Fiodor Iacovlenco la data de 31.01.2013, ora 17:00 să încheie Lista subscriitorilor la acțiunile emisiunii suplimentare închise și până la data de 05.02.2013 să întocmească documentele aferente aprobării dării de seamă asupra rezultatelor emisiunii suplimentare închise de acțiuni (Pentru – 1943299 voturi, împotriva – 2555 voturi).
- A convoca ședința consiliului societății la data de 06.02.2013 pentru aprobarea dării de seamă privind rezultatele emisiunii valorilor mobiliare. (Pentru – 1943299 voturi, împotriva – 2555 voturi).
- A împuternici Comisia de cenzori în exercițiu să autentifice semnăturile președintelui și secretarului Adunării generale extraordinare a acționarilor pe procesul verbal al Adunării. (Pentru – 1945854 voturi, împotriva – 0 voturi)
- A aproba procesul verbal al Comisiei de numărare a voturilor (Pentru – 1945854 voturi, împotriva – 0 voturi)

Director general

F. Iacovlenco

Depozitarul Național de Valori Mobiliare**ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR PROFESIONIȘTI LA PIAȚA VALORILOR MOBILIARE**

Depozitarul Național de Valori Mobiliare, licența CNPF 000574, va aduce la cunoștință:

- Lista valorilor mobiliare admise la DNVM (ordin nr. 23 din 20.12.2012)

Emitentul VM	Codul ISIN
SA "Soliditate"	MD14DATE1005
SA "Drumuri – Leova"	MD14LEOD1007

Schimbarea în sistemul automatizat de tranzacționarea statului valorilor mobiliare va avea loc începând cu 26.12.2012

În atenția acționarilor SA „AUTOMOBILIST-BĂLȚI”

Valeriu MACARI, cetățean al Republicii Moldova, numărul de identificare 0962505547337, domiciliat: mun. Chișinău, str. Armenească 30 ap. 1, anunță oferta publică de preluare obligatorie a acțiunilor emise de Societatea pe acțiuni „AUTOMOBILIST-BĂLȚI” adresa: MD-3100, mun. Bălți, str. Sofiei 27, înregistrată de către Comisia Națională a Pieții Financiare (Hotărârea nr. 52/1 din 14 decembrie 2012),

ÎN URMĂTOARELE CONDIȚII:

- Emitentul valorilor mobiliare care constituie obiectul ofertei publice – Societatea pe acțiuni „AUTOMOBILIST-BĂLȚI”, situată pe adresa MD-3100, mun. Bălți, str. Sofiei 27; acțiuni ordinare nominative de o singură clasă cu drept de vot, cod ISIN – MD14-BAUT1007;
- numărul și cota de valori mobiliare ale emitentului, deținute de ofertant împreună cu persoanele afiliate: 482496 (Patru sute optzeci și două mii patru sute nouăzeci și șase)acțiuni cu drept de vot ceea ce constituie 54,00% din numărul total de valori mobiliare de clasa dată;
- Numărul și cota valorilor mobiliare care constituie obiectul ofertei publice – 411098 (patru sute unsprezece mii nouăzeci și opt) acțiuni cu drept de vot ceea ce constituie 46,00% din numărul total de valori mobiliare de clasa dată;
- Prețul de procurare a unei valori mobiliare care constituie obiectul ofertei publice – 0,50 lei (zero lei și 50 bani) per acțiune;
- Compania de brokeri antrenată de către ofertant în procesul de derulare a ofertei – «VALINVEST” SA, licența seria CNPF nr. 000590 valabilă pînă la 10.02.2015, sediul: MD-2069, mun. Chișinău, str. Ghe-nadie Iablocikin 5/1, tel. 221255,221355;
- Termenul de acțiune a ofertei publice – 30 zile, începînd cu 28 decembrie 2012;
- Doritorii pot lua cunoștință de prospectul ofertei publice și primi informații suplimentare – în perioada indicată la p. 6, în fiecare zi de lucru între orele 09:00-16:00 la sediul «VALINVEST” SA;
- Acționarii care doresc să vîndă acțiunile în condițiile ofertei publice – urmează să depună cereri de vînzare la sediul «VALINVEST” SA, în perioada indicată la p. 6, în fiecare zi de lucru, între orele 09:00-16:00.

SUPLIMENTAR

Pentru vînzarea acțiunilor, persoanele fizice vor prezenta următoarele acte:

- Buletinul de identitate sau Pașaportul de uz intern, emis de fosta URSS modelul anului 1974 (cu condiția existenței în aceste pașapoarte a următoarelor mențiuni, confirmate prin semnătura și ștampila organului abilitat: pentru pensionari – mențiunea despre cetățenia Republicii Moldova și numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP); pentru persoanele care au renunțat la acte din considerente religioase – cetățenia Republicii Moldova și mențiunea „Valabil pe termen nelimitat”);
- Copia actului de identitate;
- Extrasul din registrul acționarilor. Datele extrasului din registrul acționarilor trebuie să corespundă datelor din actul de identitate.

În cazul în care vînzarea acțiunilor se va face prin reprezentant, se va prezenta procura de reprezentare, perfectată (autenticată) notarial în conformitate cu legislația în vigoare.

Obținerea extrasului din registru precum și actualizarea datelor în registru poate fi realizată la Registratorul Independent „Grupa Financiară” SA, mun. Chișinău, str. Armenească 55, tel. 022-271845.

S.A. „Mariuța”

În conformitate cu art. 54 al Legii cu privire la valorile mobiliare, anunță despre schimbările în lista acționarilor care dețin mai mult de 5% din acțiunile cu drept de vot: Denesiuc Liuba-20000 acțiuni (17,51%).

«DANA» SA

na osnovanii st. 54 p. 6,7 Zakona o rynke cennykh bumag soobșchait o poyavlenii s reestre akcionerov «DANA» SA lița, vladușchego bolșee chem 25% akcii s pravom golosa: «Mega Prim Imobil» SRL (IDNO 1009600016034) priobrela 7 000 akcii (4,24%) i v rezulțtate stalo vladelțcem 58 940 akcii (35,68%)

**Уважаемые акционеры
Combinatul de cereale
«AUR ALB» S.A.!**

Исполнительный орган извещает, что Совет Общества на заседании от 20.12.2012г. принял решение созвать Внеочередное Общее Собрание Акционеров в очной форме 10 января 2013 года по адресу г. Чадыр-Лунга, ул. Буджакская, 24/А. Начало собрания в 10.00 часов. Регистрация участников с 8.30 до 9.45 часов.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- О заключении крупных сделок.
- О предоставлении полномочий на подписание крупных сделок.

Список акционеров имеющих право на участие в собрании составлен по состоянию на 21 декабря 2012г.

С материалами повестки дня общего собрания акционеры могут ознакомиться начиная с 01 января 2013г. с 10.00 – 12.00 часов, кроме праздничных и выходных дней, в офисе Общества у юриста г-на И. Барабаш, тел. 0-291-92-619.

Акционеры могут участвовать в собрании при предъявлении документа удостоверяющего личность, а их представители – и доверенности, заверенной в порядке установленным законодательством.

S.A. «Basarabia»**Comunicat informativ despre evenimentul ce afectează activitatea financiar-economică a S.A. «Basarabia»**

La ședința Consiliului S.A. «Basarabia» din 21.12.2012 a fost aprobată următoarea decizie:

De al demisiona din funcția de director general al Societății pe dl Oprea Ion, și de al numi în funcția de director general al Societății pe dna Cazacu Tatiana.

Președintele Consiliului S.A. «Basarabia»
Alexei Volcu

S.A. «Cereale – Vulcanesti»

Объявляется созыв внеочередного общего собрания акционеров SA «Cereale-Vulcanesti» на основании решения Совета Общества. Собрание состоится в очной форме 16 января 2013 года по адресу: р-н Вулкэнешть, станция ж/д Вулкэнешть, ул. Тельмана, 16, актовый зал SA «Cereale-Vulcanesti». Начало собрания в 11 часов 15 мин. Регистрация участников: с 10 часов до 11 часов.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

- О продлении на срок до 23 (двадцати трех) месяцев, кредита полученного от Ванса de Economii S.A. согласно кредитного договора №4 от 02.08.2010, в сумме 20,000,000.00 (двадцать миллионов) лей, обеспечения кредита и предоставление полномочий на подписание.

Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, составлен на дату 26.12.2012.

С материалами повестки дня собрания можно ознакомиться начиная с 5 января 2013 г. в рабочие дни с 11-00 до 14-00 по адресу: р-н Вулкэнешть, станция ж/д Вулкэнешть, ул. Тельмана, 16.

Для регистрации акционеры должны предоставить удостоверение личности, а представители также и доверенности, составленные в соответствии с законодательством.

Директор SA «Cereale-Vulcanesti»

**VLAD FILAT
ȘI NICOLA HARRINGTON-
BUHAY AU SEMNAT
PLANUL DE ACȚIUNI
AL CADRULUI DE
PARTENERIAT ONU –
R. MOLDOVA**

Prim-ministrul Vlad Filat și Coordonatorul Rezident ONU în R. Moldova, Nicola Harrington-Buhay, au semnat, joi, Planul de acțiuni al Cadrului de Parteneriat Națiunile Unite – R. Moldova “Spre Unitate în Acțiune”.

Potrivit Agenției “INFOTAG”, acesta prevede realizarea a trei acțiuni, care vor completa prioritățile naționale și agenda de creștere economică a Guvernului: reforma sectorului justiției și a drepturilor omului; educație incluzivă, servicii calitative de sănătate și protecție socială; mediul înconjurător, schimbările climatice și gestionarea riscurilor. Asistența oferită de către Agențiile Națiunilor Unite pentru Programul cadru este în sumă de \$218 mil. pentru anii 2013-2017.

“Moldova a pășit pe calea unor transformări fundamentale care necesită nu doar voință și curaj, dar și suportul partenerilor noștri externi. Acțiunile pe care le realizăm împreună ținesc de aceeași obiective de creștere a calității vieții, instituirea noilor locuri de muncă, asigurarea unui sistem de sănătate mai bun și consolidarea politicilor sociale”, a spus Vlad Filat.

Premierul a menționat că sprijinul acordat Guvernului de către ONU în domeniile de cooperare precum eradicarea sărăciei, combaterea corupției, traficul de ființe umane și de droguri, promovarea democrației și a guvernării eficiente, dezvoltarea sectorului privat, reforma sistemului sănătății, este extrem de important.

“Sunt sigur că în 5 ani Moldova va fi diferită. Un loc de trai mult mai bun pentru absolut toți cetățenii. Știu că este un scop ambițios, dar am încredere în capacitățile noastre și conțez mult pe interesul, angajamentul, dar mai ales solidaritatea partenerilor noștri externi”, a subliniat premierul.

Nicola Harrington-Buhay a spus că este onorată să lanseze Planul de Acțiuni al ONU pentru 2013-2017 cu genericul “Spre Unitate în Acțiune”.

“Prin acest plan, ONU își asumă angajamentul să lucreze cu Guvernul și oamenii din

Moldova pentru ca țara să atingă cinci rezultate până în 2017: un stat eficient și modern în domeniul executiv, judiciar și legislativ, educație de calitate, un mediu curat în care resursele naturale sunt utilizate într-un mod durabil, oportunități egale pentru toți oamenii, o societate în care demnitatea și drepturile egale ale tuturor oamenilor din Moldova sunt realizate pe deplin”, a declarat Harrington-Buhay, precizând că “Moldova este și va rămâne un membru foarte important al familiei globale ONU”.

“INFOTAG” precizează: Din anul 1992 și până în prezent, valoarea estimativă a programelor implementate de ONU în Moldova atinge \$280 mil. În prezent sunt implementate 112 proiecte și inițiative.

**BĂNCILE SE BAZEAZĂ
TOT MAI MULT PE
ECONOMIILE POPULAȚIEI
DECÎT PE BANII
FIRMELOR**

Fondurile în monedă națională atrase de bănci prin depozite la termen au urcat la aproape 1 miliard 186,5 milioane de lei, în luna noiembrie, comunică MOLDPRES cu referință la date ale Băncii Naționale a Moldovei (BNM).

Din totalul de 1 miliard 808,8 milioane de lei atrase de bănci de pe piața locală, peste 65,6 la sută provin din economiile realizate de populație. Procentul este în creștere față de luna precedentă, când ponderea depozitelor constituite de persoanele fizice era de 62,9 la sută.

Rata medie ponderată a dobânzii la depozitele la termen constituite de persoanele fizice a fost de 9,85 la sută, în creștere cu 0,14 puncte procentuale față de luna octombrie 2012.

Clienții băncilor continuă să fie precauți atunci când este vorba de termenul de păstrare a banilor. Cea mai mare parte din economiile la termen în monedă națională (41,3% din total depozite) au fost atrase de bănci pe o perioadă de la 6 până la 12 luni. Circa 26,7 la sută din depozite au fost constituite pe termene de la 3 până la 6 luni.

Încetinirea economiei și criza ce afectează unele domenii se resimte și în dorința agenților economici și populației de a face economii. “În luna noiembrie 2012, volumul depozitelor noi la termen atrase în moneda națională s-a micșorat cu 12,3 la sută comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent”, anunță BNM. Pe de altă parte, față de luna octombrie depozitele noi în lei au crescut cu 81,2 milioane de lei.

BNM mai anunță că volumul depozitelor noi la termen atrase în valută străină (exprimate în MDL) în luna noiembrie 2012 a crescut cu 14,5 milioane de lei, față de aceeași perioadă a anului precedent, la 1 miliard 275 milioane de lei, notează MOLDPRES.

**DIN 1 IANUARIE 2013,
TAXA PENTRU UTILIZAREA
DRUMURILOR DE CĂTRE
AUTOTURISMELE CU
NUMERE STRĂINE AR
PUTEĂ SĂ SE DUBLEZE**

Din 1 ianuarie 2013, taxa pentru folosirea drumurilor de către autoturismele neînmatriculate în R. Moldova (vinieta) ar putea să se dubleze. Guvernul a aprobat, miercuri, un proiect de lege privind modificarea unor acte legislative.

Potrivit Agenției “INFOTAG”, ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Anatol Șalaru, a precizat că modificarea are drept scop asigurarea unei echități fiscale între rezidenți și nerezidenți, în partea ce ține de plata impozitelor și taxelor aferente utilizării vehiculelor pe drumurile din R. Moldova.

Astfel, din anul 2013, vinieta va fi de 4 euro pentru 7 zile (față de 2 euro în prezent), 8 euro pentru 15 zile (4 euro în prezent), 14 euro pentru 30 de zile (7 euro în prezent), 30 de euro pentru 90 de zile (15 euro în prezent) și 50 de euro pentru 180 de zile (25 de euro în prezent).

Proiectul de lege mai prevede majorarea, din 1 ianuarie 2013, a accizelor la produsele petroliere supuse accizelor cu 10,8%, acestea fiind ajustate la rata de creștere a PIB-ului nominal prognozat pentru anul 2013, față de anul 2012.

Totodată, se preconizează taxe mai mari pentru folosirea drumurilor de către automobilele înmatriculate în Moldova. “Toate modificările propuse au drept scop majorarea volumului Fondului Rutier, care va fi utilizat pentru modernizarea drumurilor”, a explicat Șalaru.

Premierul Vlad Filat a spus după ședința Guvernului că “actuala taxă pentru vinieta a fost stabilită de Parlament foarte emotiv”. “În Moldova când este vorba de achitarea taxelor, atitudinea oamenilor nu este tocmai corectă. Trebuie să înțelegem că pentru a avea drumuri bune, servicii de calitate trebuie să achităm impozite”, a accentuat Filat, amintind că majorarea vinietei este o recomandare a FMI.

În Moldova vinieta se achită din 1 noiembrie 2012.

**Stimați acționari
ai SA „Piese-Agro-Prim”!**

Consiliul societății a primit decizia despre convocarea adunării extraordinare a acționarilor la data de 11 ianuarie 2013 la ora 10.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Muncești 801 A. Începutul înregistrării acționarilor: 9.00

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

1. Cu privire la starea financiară a S.A. “Piese-Agro-Prim”
2. Reorganizarea societății prin dezmembrare (separare)
3. Aprobarea raportului de evaluare a activelor societății
4. Aprobarea proiectului dezmembrării (separării). Aprobarea actelor de constituire a societăților create
5. Aprobarea actului de transfer și a bilanțului de divizare (repartiție)
6. Modificările și completările în statutul societății
7. Despre autentificarea procesului verbal al adunării generale a acționarilor

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor a fost întocmită la data de 28.12.2012.

Familiarizarea acționarilor cu materialele pentru ordinea de zi va fi posibilă începând cu 02.01.2013 în zilele de lucru de la orele 10.00 până la orele 15.00 pe adresa Societății.

Participanții la adunare vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor – procura autentificată.

Relații la tel. 35 36 80, 35 35 68

S.A. «Telecomrut»

Consiliul Societății a luat hotărârea cu privire la petrecerea adunării extraordinare cu prezența acționarilor, care va avea loc pe data de 10.01.2013 pe adresa: mun. Chișinău, str. Pușkin, 14, incinta blocului administrativ SA „Telecomrut”. Începutul înregistrării: 10-00. Începutul adunării: 11-15.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la aprobarea modificărilor unor contracte de gaj a bunurilor imobiliare ce aparțin cu drept de proprietate “Telecomrut” SA.
2. Acordarea unor împuterniciri.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării, acționarii vor face cunoștință în zilele de lucru, începând cu 01.01.2013 de la ora 10-00 până la 15-00 la sediul societății pe adresa: mun. Chișinău, str. Pușkin 14, incinta blocului administrativ SA „Telecomrut”.

Acționarii prezintă în mod obligatoriu actele de identitate, iar reprezentantul – procura autentificată la notar.

Lista acționarilor, cu drept de participare la adunarea generală, a fost întocmită de către Registratorul independent „Registru-F” SA potrivit situației din 26 decembrie 2012.

Informații suplimentare la telefonul/ fax: (22) 22-34-87

S.A. „Monolit-Vălcineț”

Aduce la cunoștință că în data de 20.12.2012 a avut loc adunarea generală extraordinară cu prezența acționarilor. Au fost prezentați acționarii care dețin 21305 acțiuni (99,943%) din numărul total de acțiuni.

S-A HOTĂRĂȚI:

„A aproba bilanțul de lichidare a S.A. „Monolit-Vălcineț”.

BCR Chișinău S.A.

COMUNICAT INFORMATIV

Banca Comercială Română Chișinău S.A. informează că acționarii Băncii, în cadrul adunării generale extraordinare a acționarilor care a avut loc pe data de 17 decembrie 2012, au decis unanim modificarea Statutului Banca Comercială Română Chișinău S.A.

**În atenția acționarilor
SA «Floarea Soarelui»**
Din prima linia avizului din 28.11.2012 se exclude cuvântul «repetate»
Directorul General

IK „Interpares Prim” SA
В соответствии с положениями ст. 84 ч. (4) Закона РМ „Об акционерных обществах”, Инвестиционная Компания „Interpares Prim” SA (IDNO 1003600120263) информирует о том, что в результате сделки, осуществленной на Фондовой Бирже Молдовы, владеет 187438 простых именных акций „Avicola din Bănești” SA I класса (код ISIN MD14AVIN1005), что составляет 26,707% от общего количества акций данного класса.

S.A. “Agrovin-Bulboacă”
Avizul privind demisia membrului consiliului al S.A. “Agrovin-Bulboacă”
Conform art. 54 alin. (1) lit. b) și alin. (6) lit. j) din Legea privind piața valorilor mobiliare S.A. “Agrovin-Bulboacă” informează despre demisia D-lui Oleg Colesnicenco din funcția de membru al consiliului societății în baza cererii din 20/04/2012.

SA «Lucafăru Service»
La 21.12.2012 s-a petrecut Adunarea Generală extraordinară a acționarilor la care
S-AU APROBAT URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

1. S-a majorat capitalului social a societății prin intermediu emisiunii suplimentare închise de acțiuni.
2. Nu s-a examinat întrebarea privind valoarea aportului.
3. Nu s-a examinat întrebarea privind primire-predare.
4. S-a împuternicit Consiliul societății să aprobe rezultatele emisiunii suplimentare închise și a listei subscriitorilor.
5. S-a împuternicit Consiliul societății să aprobe modificările în statutul societății.
6. S-a ales Consiliul Societății și s-a aprobat cuantumul remunerației.
7. S-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului în procesul-verbal al adunării generale.

Hotărârile s-au aprobat cu majoritatea voturilor în conformitate cu legislația în vigoare.

SA «Botava»
La 14.12.2012 s-a petrecut Adunarea Generală extraordinară a acționarilor la care
S-AU APROBAT URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

1. S-a majorat capitalului social a societății prin intermediu emisiunii suplimentare închise de acțiuni.
2. Nu s-a examinat întrebarea privind valoarea aportului.
3. Nu s-a examinat întrebarea privind primire-predare.
4. S-a împuternicit Consiliul societății să aprobe rezultatele emisiunii suplimentare închise și a listei subscriitorilor.
5. S-a împuternicit Consiliul societății să aprobe modificările în statutul societății.
6. S-a ales Consiliul Societății și s-a aprobat cuantumul remunerației.
7. S-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului în procesul-verbal al adunării generale.

Hotărârile s-au aprobat cu majoritatea voturilor în conformitate cu legislația în vigoare.

**Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку**

2

**ЕБРР фокусируется
на развитии частного
сектора Молдовы**

3

**Молдавская экономика
в 2012 году: взлет или
падение?!**

4

Закон о госбюджете Молдовы на 2013 г. промульгирован президентом

Документ был принят парламентом в окончательном третьем чтении 2 ноября. Согласно закону о госбюджете на следующий год, доходы госбюджета в 2013 г. составят 22 млрд 736 млн 643,5 тыс. леев (+8,1% к запланированному уровню 2012 г.), расходы – 23 млрд 611 млн 476,2 тыс. леев (+6,5%).

Дефицит госбюджета Молдовы в 2013 г. запланирован на уровне 874,8 млн леев (1,14% от прогнозируемого на будущий год размера ВВП). Планируется, что источниками покрытия дефицита госбюджета Молдовы в 2013 г. будут: доходы от продажи государственных ценных бумаг в сумме 480 млн леев; доходы от приватизации госимущества – 250 млн леев; поступления в виде внешних грантов – 1 млрд 443,5 млн леев (эквивалент \$119,3 млн).

Планируется, что доля доходов госбюджета в ВВП страны составит 22,9% и сократится на 0,5 процентного пункта в сравнении с запланированным на 2012 г. уровнем. В структуре прогнозируемых доходов госбюджета на следующий год львиную часть – 79,8% (около 18,1 млрд леев) – составят налоговые поступления, которые вырастут на 9,4%. Планируется, что неналоговые доходы в 2013 г. составят 713,7 млн леев (3,1% от общей суммы) и сократятся в сравнении с 2012 г. на 17,6%. Доходы специальных фондов и специальных средств (без грантов) запланированы на уровне 324,1 млн и 660,3 млн леев, соответственно. Поступления грантов для поддержки

бюджета и проектов, финансируемых из внешних источников, согласно соглашениям с внешними донорами, а также внутренние и внешние гранты для госучреждений прогнозируются на уровне 2 млрд 623,9 млн леев (эквивалент \$216,85 млн), что больше показателей 2012 г. на 22,8%. Их доля в общей сумме доходов госбюджета составит 11,5%, а в структуре ВВП

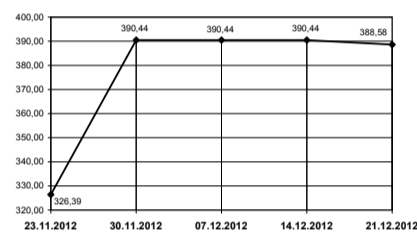
– 2,6%. Для внедрения проектов, получающих внешнее финансирование, в проекте госбюджета заложены расходы на общую сумму в 2 млрд 454 млн леев, что превышает утвержденные на 2012 г. показатели в 610,4 млн леев (33,1%). Из общих расходов проектов, 56,8% будут профинансированы из внешних грантов, и 43,2% – из внешних займов. В 2013 г. за счет внешних

источников предполагается внедрить 35 проектов. Согласно Закону о госбюджете на 2013 г., Фонд субсидирования сельхозпроизводителей в будущем году составит 400 млн леев, Национальный фонд регионального развития – 191,25 млн леев, Дорожный фонд – 1 млрд 079,7 млн леев, Фонд энергоэффективности – 200,46 млн леев.

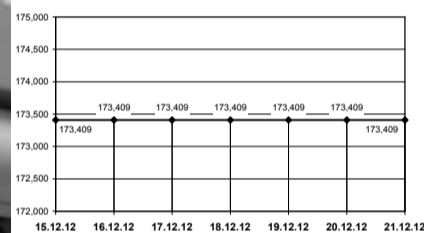
InfoMarket

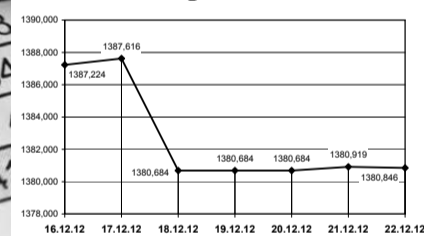
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют
на 26.12.2012

Валюта	Ставка	Курс
Евро	1	15.9817
Доллар США	1	12.0881
Рубль российский	1	0.3942
Гривна украинская	1	1.5082
Лей румынский	1	3.6159

Дорогие друзья!

Газета Capital Market желает Вам счастливого Рождества и Нового года, полного счастья, тепла и любви! Пусть в 2013 году исполнятся все Ваши мечты и желания! От всей души желаем праздничного настроения в эти дни!

С Новым годом!

Коллектив газеты Capital Market

Уважаемые коллеги,

Сердечно поздравляем Вас по случаю зимних праздников и желаем Вам здоровья, счастья, богатства и процветания!

Пусть в 2013 году исполнятся все Ваши мечты и желания. Желаем Вам счастливого Нового года и счастливого Рождества!

С Новым годом!

С уважением,

Административный совет
Национальной комиссии
по финансовому рынку

ВНИМАНИЮ ЧИТАТЕЛЕЙ!

В связи с новогодними праздниками первый номер газеты Capital Market в 2013 году выйдет 10 января.

**Редакция газеты
Capital Market**

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 22 декабря 2012 года, принято решение о размерах максимальной оплаты услуг, оказываемых лицами, которым принадлежат лицензии на ведение реестра. Данные лица в течение месяца с момента вступления в силу Постановления НКФР должны привести список цен за оказываемые услуги в соответствии с положениями Постановления. Указанное Постановление будет передано министерству юстиции для государственной регистрации.

Изучив заявление и приложенные материалы, представленные АО «Bursa de Valori a Moldovei», Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение внести изменения и дополнения в Процедуру применения комиссионных, пошлин и других оплат, получаемых за услуги, оказываемые Фондовой биржей Молдовы.

Один из вопросов повестки дня был связан с разрешением реорганизации ряда акционерных обществ. Разрешение на реорганизацию получили: молдо-греческая компания «MICHAILIDES TOBACCO MOLDOVA» S.A. – путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом «FERMENTTUTUN», и Акционерное общество «FERMENTTUTUN» – путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом молдо-греческой компанией «MICHAILIDES TOBACCO MOLDOVA» S.A. Также было получено разрешение на реорганизацию Акционерного общества «FLORENI» путем слияния (поглощения) с S.R.L. «DALAMARIS», S.R.L. «ELISAR», S.R.L. «SOLCOTRA» и Î.C.S. «PRODAGENDA» S.R.L.

В ходе заседания, в Государственном реестре ценных бумаг были зарегистрированы ценные бумаги, размещенные согласно отчетам о результатах дополнительных эмиссий акций:

– Страховой компании «Garantie» SA на сумму 4,5 млн лей в количестве 4500 простых именных акций номинальной стоимостью 1000 лей, за счет денежных взносов. Уставный капитал С.А. «Garantie» SA составил 19,8 млн лей (разделенные на 19 800 акций номинальной стоимостью 1000 лей/акция);

– Акционерного общества «FLORENI» на сумму 5.207.670 лей в количестве 520767 акций номинальной стоимостью 10 лей акция, за счет денежных взносов. Уставный капитал составит 28.987.770 лей (разделенные на 2 898 777 акций);

– Акционерного общества «MICHAILIDES TOBACCO MOLDOVA» на сумму 331.600 лей в количестве 3316 акций номинальной стоимостью 100 лей, за счет денежных взносов. Уставный капитал составит 9.446.900 лей (94.469 акций номинальной стоимостью 100 лей/акция);

– Акционерного общества «PARCUL DE AUTOBUZE DIN BĂLȚI» на сумму 459677 лей за счет собственного капитала, путем увеличения номинальной стоимости одной простой акции с 10 до 11 лей. Уставный капитал компании после увеличения составит 5056447 лей (459677 простых именных акций I класса номинальной стоимостью 11 лей).

Кроме того, Административный совет утвердил регистрацию в Государственном реестре ценных бумаг уменьшения уставного капитала:

– Акционерного общества «AGROVIN BULBOACA» на 637040 лей, путем аннулирования 159260 казначейских акций. Уставный капитал компании после уменьшения составит 20 620 988 лей (5 155 247 простых именных акций номинальной стоимостью 4 лей);

– Акционерного общества «SCOP» на 273 250 лей, путем уменьшения номинальной стоимости одной

простой именной акции с 10 до 5 лей. Уставный капитал компании после уменьшения составит 273 250 лей (54 650 простых именных акций номинальной стоимостью 5 лей).

Из Государственного реестра ценных бумаг были исключены и аннулированы ценные бумаги, выпущенные ранее медико-санитарным учреждением №8 «MAGNIFIC» S.A., в результате реорганизации компании путем преобразования.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение отменить решение о приостановлении операций на текущих счетах акционерного общества «ULMU-VIN» и акционерного общества «TRANSSERVICE».

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение разрешить государственную регистрацию изменений и дополнений в устав ссудо-сберегательной ассоциации «ASOCIAȚIA CENTRALĂ A ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT», а также разрешить исключение из Государственного реестра юридических лиц ссудо-сберегательной ассоциации «CETATEA-CREDIT» из села Екимцауц, Резинского района, и ссудо-сберегательной ассоциации «LEUȘENI» из села Леушень, Хынчештского района, в результате их ликвидации.

Изучив заявление ссудо-сберегательной ассоциации «FINCREDSOR», НКФР приняла решение отозвать лицензии категории А на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение разрешить государственную регистрацию в Государственном реестре юридических лиц изменений, внесенных в учредительные документы и данные страховой компании «GARANȚIE» S.A., связанных с увеличением уставного капитала с 15,3 млн лей до 19,8 млн лей.

Кроме того, страховому брокеру «SHARING GROUP» S.R.L. была выдана лицензия на право осуществления посреднической деятельности в страховании и/или перестраховании на неограниченный срок.

Также были переоформлены лицензии:

– Международной страховой компании «ASITO» S.A. на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, путем замены приложения к лицензии с включением следующего адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность: г. Кишинев, ул. Барбу Лэутару, 5;

– Совместной страховой компании «GRAWE CARAT ASIGURĂRI» S.A. на право осуществления деятельности в сфере страхования жизни и в сфере общего страхования, путем замены приложения к лицензии с включением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: г. Страшены, ул. Кишиневское шоссе, 8А; Бричанский район, село Каракушений Векь; мун. Кишинев, ул. Армянская, 25-11.

– Страховой компании «KLASSIKA ASIGURĂRI» S.A. на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, путем замены приложения к лицензии с включением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: г. Бричаны, ул. Приетенией, 2; г. Окница, ул. Синдикателор, 4; г. Дондюшаны, ул. Феровиарилор.

В ходе заседания было принято решение об отправке проекта Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку о разрешении заключения сделки страховщиком на одобрение заинтересованным органам и учреждениям, а также Экспертному совету при Национальной комиссии по финансовому рынку на условиях положений действующего законодательства.

Обзор биржевых сделок за неделю

Объем биржевых торгов за период с 17 по 22 декабря 2012 года составил 30,8 млн леев. Всего зарегистрированы 62 сделки с ценными бумагами 24 эмитентов.

В Основной Секции биржи проведены 43 сделки в объеме 16,2 млн леев. Цена акций «Moldova-Agroindbank» остается стабильной на уровне 1100 лей. Продано 4,64% простых именных акций «Banca de Economii» по цене 13,87 лей на сумму 15,0 млн леев. Рыночная цена акций «Petricanșca» выросла с 156,95 до 281,50 леев. Цена акций «JLC-Invest» уменьшилась с 1,02 до 0,34 лей.

В Секции Прямых Сделок зарегистрированы сделки по продаже акций едиными пакетами (голосовые торги) и в рамках публичных предложений на вторичном рынке на общую сумму 14,6 млн леев. Посредством голосовых торгов реализовано 18,19% акций «Eurocreditbank» по 7 лей за акцию с общим объемом сделок 13,7 млн леев.

Зарегистрировано публичное предложение на вторичном рынке по приобретению акций кишиневской компании «Fabrica Elemente de Construcții». Оферент Возиан Владимир приобрел 28,14% акций компании по 10 лей за акцию.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой). Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Парламент Молдовы одобрил поправки в Закон о финансовых учреждениях, запрещающие резидентам оффшорных зон иметь акции молдавских банков

Законопроект одобрен парламентом на заседании в четверг в первом чтении. Как отметил президент Нацбанка Дорин Дрэгуцану, в целях защиты целостности банковской системы и предотвращения проникновения в состав акционеров банка лиц, которые могут оказать вредное воздействие на стратегию и деятельность банка, на взаимодействие банков внутри банковской системы, законопроект устанавливает запрет на участие в капитале банков в качестве акционеров лиц, являющихся резидентами юрисдикций, которые не применяют международные стандарты прозрачности.

По его словам, этот запрет связан с тем, что местонахождение лица в таких юрисдикциях не дает возможности надзорному органу выполнять свои задачи. Документ предусматривает, что компании из оффшорных зон не смогут напрямую или косвенно иметь долю в уставном капитале молдавских банков и обязаны будут либо зарегистрироваться в Молдове, либо осуществить отчуждение соответствующих долей участия в течение одного года со дня вступления в силу закона. В противном случае эти доли будут отчуждены через суд, на основании заявления Нацбанка, с последующей передачей вырученной от продажи суммы первоначальному собственнику за вычетом расходов на продажу и суммы штрафных санкций.

В дальнейшем оффшорным компаниям будет запрещено участвовать в покупке акций молдавских банков. По мнению правительства и Нацбанка, введение запрета на владение оффшорными компаниями акциями молдавских банков позволит повысить прозрачность деятельности банков Молдовы и предотвратит в дальнейшем осуществление рейдерских атак с использованием резидентов оффшорных зон.

InfoMarket

Обзор ноябрьских биржевых сделок

Объем биржевых торгов за ноябрь составил 35,2 млн леев, что на 33,1 млн леев больше объема предыдущего месяца и на 15,1 млн леев больше объема ноября 2011 г. В общем зарегистрировано 129 сделок с акциями 46 эмитентов.

Объем Основной Секции превысил объем Секции Прямых Сделок и составил 71,93% и, соответственно, 28,07% от общего объема.

Посредством механизма интерактивного рынка (Основная Секция биржи) проведена 101 сделка в объеме 25,3 млн леев. Наибольший объем зарегистрирован по простым именованным акциям «Banca de Economii» на сумму 15,4 млн леев (4,64% акций). Акции «Moldova-Agroindbank» торговались по 1100 леев за акцию. В течение месяца рыночная цена акций «Moldindconbank» варьировала в пределах 105-110 леев.

Выросли рыночные цены ак-

ций «Întreprinderea de colectare și desfacere Iargărenii» (Леова) – с 10 до 20 лей и «Masaga» (Кишинев) – с 25 до 27 лей.

Снижение цены отметили акции следующих компаний:

– «Petricanșca» (Кишинев) – с 200 до 156,95 лей;

– «Asito» (Кишинев) – с 12,01 до 10,43 лей;

– «Întreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediul-Mare» (Окница) – с 11 до 10 лей.

Объем Секции Прямых Сделок составил 9,9 млн леев. Около 90% данного объема составили сделки по продаже акций в рамках голосовых торгов (единые па-

кеты). Единым пакетом проданы 7,16% акций «Eurocreditbank» по 7 лей за акцию с общим объемом сделки 5,4 млн леев. Цены акций «Coloana de construcție-montaj nr. 17» (Дрокия) и «Inconarm» (Кишинев) увеличились с 20 до 30 лей и, соответственно, с 15 до 50,05 лей. Стабильными остаются цены акций «Constructorul» (Бельцы) и «Întreprinderea de transporturi auto nr. 1» (Кишинев) – 10 лей за акцию.

В ноябре на Фондовой бирже Молдовы проходила аукцион по продаже акций публичной собственности. По результатам аукциона реализованы пакеты 6 акционерных обществ на сумму 645,9 тыс. леев. Все пакеты проданы по стартовой цене: «Fabrica de fermentare a tutunului din Săldănești» – 91,22% по 0,50 лей за акцию, «Fertilitatea-Mărculești» – 52,05% по 0,47 лей

за акцию, «Constructorul din Telenesti» – 1,35% по 6,19 лей за акцию, «Fabrica de produse lactate din Hincești» – 1,33% по 65,46 лей за акцию, «Briscco» – 1,08% по 20,31 лей за акцию и «Locuina» – 0,32% по 1 лею за акцию.

Зарегистрирована одна сделка купли-продажи акций чимишлийского общества «Cimtrans Service» в соответствии со специальными условиями (51,17% акций по цене 5,80 лей).

Объем сделок по продаже акций, принадлежащих административно-территориальным единицам, составил 2,0 тыс. леев. Примэрия ком. Екатериновка чимишлийского района продала пакет 0,30% акций компании «Micarnes» по 25 лей за акцию.

Список ценных бумаг, зарегистрированных на бирже, к концу ноября состоял из 1012 акционер-

ных обществ, в том числе 11-ти листинговых компаний.

В ноябрьских торгах участвовали 18 Членов Биржи, из них лидирующие позиции заняли:

– по объемам (47,1 млн леев) – «Victoriabank»;

– по количеству совершенных сделок (48 сделок) – «Victoriabank»;

– по количеству торгуемых эмитентов (12 эмитентов) – «Proajios».

Более детальную информацию о спросе и предложении, о рыночных ценах, о статистике биржевых торгов, а также список брокерских компаний вы можете найти на сайте Фондовой биржи Молдовы (www.moldse.md) или по тел. 022- 27-54-20.

Информация о торгах публикуется: еженедельно в газете «Capital Market», ежемесячно в информационном бюллетене биржи «Bursa de Valori a Moldovei» (подписной индекс «Poșta Moldovei» – 31882, «Moldpresa» – 41882).

Фондовая биржа Молдовы

ЕБРР фокусируется на развитии частного сектора Молдовы

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР), вне зависимости от состояния молдавской экономики, не планирует вносить коррективы в действующую стратегию финансирования в Молдове. В ходе пресс-конференции глава представительства ЕБРР в Молдове Юлия Отто подтвердила намерение банка продолжить сотрудничество с нашей страной в реализации действующих и новых крупных инфраструктурных проектов, программ поддержки малого и среднего бизнеса, проектов в банковском секторе и пр. Как и ранее, банк будет фокусироваться на поддержке развития частного сектора.

В 2012 г. банк предоставил 94 млн евро для реализации 13 проектов в Молдове (для сравнения, в 2011 г. – восемь контрактов на сумму 69 млн евро). Одним из приоритетных направлений стала поддержка инициатив молдавского правительства в области энергетики и кредитование проектов энергоэффективности. «ЕБРР предоставил 16 млн евро ГП «Молдэлектрика» для модернизации электросетей и дальнейшего участия в европейской сети Entso-E. Мы начали вторую программу повышения энергоэффективности MoSEFF (22 млн евро) и запустили крупный рамочный проект финансирования энергоэффективности жилищного сектора MoREEFF (35 млн евро)», – сообщила Юлия Отто.

Относительно новым направлением, который ЕБРР планирует в дальнейшем развивать, стал выход на «региональный сектор». В 2012 г. банк предоставил кредит властям мун. Бельцы на сумму 3 млн евро для приобретения троллейбусов (еще 1,4 млн евро предоставили доноры). В ЕБРР отмечают, что это важный сектор для дальнейшего сотрудничества, однако подтвердили, что местные органы власти далеко не всегда могут похвастаться хорошей платежеспособностью, и риски формирования задолженностей муниципалитетов перед банком велики. Но глава представительства ЕБРР уверена, что можно найти оптимальную формулу сотрудничества для поддержки ряда муниципальных проектов в республике. В 2013 году планируется участие ЕБРР в финансировании модернизации системы водоснабжения в мун. Кишиневе.

Крупнейшим инфраструктурным проектом, реализуемым при финансовой поддержке ЕБРР (75 млн евро), стала реконструкция республиканских дорог. «В 2012 г. выдан последний для этого проекта транш в сумме 23 млн евро. Но правительство Молдовы попросило дальнейшей поддержки ЕБРР и Европейского инвестиционного банка в реализации проекта реконструкции дорог», – сказала Отто. В молдавском офисе ЕБРР считают, что проблем с реализацией данного проекта

не существует. Подрядчиками являются частные компании, с которыми заключены контракты, независимая компания проводит оценку качества дорог. Если подрядчик не выполняет требования или задерживает сроки выполнения работ, вполне логично, что компания несет дополнительные расходы. А все претензии по данному проекту может и должно предъявлять правительство Молдовы.

Юлия Отто обратила внимание, что важным преимуществом ЕБРР является не только кредитование проектов, но и диалог с партнерами банка для привлечения дополнительного финансирования в форме грантов и технической поддержки. В настоящее время именно о такой формуле сотрудничества идет речь в переговорах ЕБРР с молдавским правительством относительно возможного финансирования ГП «Железные дороги Молдовы» (ЖДМ). Юлия Отто подчеркнула, что ЖДМ нуждается в реструктуризации, но это задача корпоративная. ЕБРР может выступать либо как посредник в привлечении донорских средств на поддержку реструктуризации, либо как кредитор для проектов ЖДМ. Пока, по словам Юлии Отто, о конкретных планах говорить преждевременно, но важно, чтобы проект был экономически состоятельным, в противном случае ЕБРР откажется от него.

Старший банкир представительства ЕБРР в Молдове Октавиан Костах пояснил, что одним из компонентов возможного сотрудничества является техническая поддержка ЖДМ в процессе ее реструктуризации. «Мы ожидаем, что ЖДМ станет если не прибыльной, то малоубыточной. И здесь большую роль играет правительство. Предварительно мы обсуждаем несколько вариантов для инвестиций в ЖДМ, которые сами по себе приведут к существенному снижению затрат. Например, реабилитация паровозов, которая приведет к сокращению расходов. Или замена существующих дизельных поездов на более современные рельсовые автобусы (railbus)», – отметил Костах.

В настоящее время ЕБРР готовит технико-экономическое обо-

снование по ситуации в ЖДМ для того, чтобы выяснить все технические и экономические аспекты возможного сотрудничества. Журналисты обратили внимание на ряд «неудачных» проектов, которые внедрялись на ЖДМ, но в молдавском офисе ЕБРР напомнили, что все проекты в публичном секторе, которые финансирует банк, реализуются по правилам закупок ЕБРР: проведение тендера, контроль, изменение тарифов и т. д. В качестве удачного примера в ЕБРР называют приобретение при поддержке банка троллейбусов для мун. Кишинева.

В 2012 году Программа ЕБРР BAS (Business Advisory Service), которая реализуется при финансовой поддержке правительства Швеции и ЕС, профинансировала 71 проект, предоставив гранты в объеме 430 тыс. евро. Директор Программы Вероника Арпинтин сообщила, что почти половина проектов реализована в рамках инициативы по энергосбережению (консалтинговые услуги, которые способствовали тому, чтобы компании повышали свою энергоэффективность), а также по инициативе «Женщины в бизнесе».

В следующем году продолжится работа ЕБРР по укреплению банковского сектора Молдовы: поддержка НБМ в продвижении политик корпоративного управления и повышения прозрачности банковского сектора, предоставление кредитных линий коммерческим банкам по рамочным программам и пр.

Говоря о ситуации в банковском секторе в целом, специалисты ЕБРР называют ее стабильной (достаточная ликвидность, развитие кредитно-депозитной системы и пр.). В то же время, в ЕБРР внимательно следят за изменениями портфелей банков. «Незначительное ухудшение кредитных портфелей банков в условиях кризиса является нормальным процессом, полностью исключить который невозможно, даже если у банков превосходный риск-менеджмент. Сейчас важнее, как банки управляют своим капиталом и своей ликвидностью, и насколько они готовы изменить процесс выдачи кредитов в условиях кризиса. Нам это еще предстоит увидеть», – сказала Юлия Отто.

До конца года банк подпишет еще два крупных проекта по финансированию частного сектора (кредиты получат предприятие по переработке сельхозсырья и компания, работающая в сфере логистики). Всего с 1992 года банк реализовал около 90 проектов в Молдове. Общий объем инвестиций в страну, который ЕБРР привлек за это время (включая донорские средства), превысил 1,1 млрд евро. Портфель собственных инвестиций ЕБРР в Молдове превысил 710 млн евро.

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22)859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Газета Capital Market

заключила соглашение о сотрудничестве с Союзом страховщиков Молдовы и АВАР

Газета Capital Market заключила соглашение о сотрудничестве с Союзом страховщиков Молдовы (UAM) и Ассоциацией страховых брокеров Молдовы (АВАР).

Татьяна Солонарь, заместитель главного редактора, ответственная за сферу страхования в редакции Capital Market, отметила, что при помощи соглашения, а также прилагаемая постоянные усилия, чтобы создать платформу для обсуждения на рынке страхования Республики Молдова. По ее словам, «кроме этого, в итоге сотрудничества планируется еженедельная рубрика новостей рынка страхования "Новости страхования". Мы также предлагаем ряд мер по улучшению дискуссионной и рабочей атмосферы в сфере страхования».

Виорел Дандара, председатель UAM, назвал это соглашение шагом вперед в процессе сотрудничества Союза с средствами массовой информации.

«Мы надеемся, что это сотрудничество повысит интерес игроков молдавского рынка страхования к большей открытости, побудит их делиться новостями своих компаний», – отметил В. Дандара.

Антон Каба, председатель АВАР, считает, что эта новая платформа обсуждения проблем является возможностью высказать разные точки зрения, обмена и передачи страховщикам и страховым посредникам необходимой информации.

«В этом смысле, АВАР выражает готовность к сотрудничеству, к тому, чтобы делиться новостями, проблемными и тревожными аспектами, зачастую появляющиеся на рынке страхования Молдовы. Кроме того, я убежден, что таким образом многие брокеры из 77 действующих на рынке поймут, что АВАР последовательно и твердо отстаивает свою позицию по ряду проблем», – отметил А. Каба.

По его словам, в дальнейшем АВАР планирует организовать совместно с газетой Capital Market как медиа-партнера ряд мероприятий, призванных укрепить сегмент брокеров и имидж АВАР.

Румынские страховые брокеры выбирают интернет: запущены проекты на сотни тысяч евро

Safety Broker совместно с компанией ВАС România открыли страховой он-лайн магазин goya. go, разработываемый в течение трёх месяцев, инвестировать в который предполагается свыше 600.000 евро.

«Наша цель заключается в том, чтобы goya. go стал лидером он-лайн рынка страхования в течение 1-2 лет. Наши вложения призваны подтвердить возможность он-лайн рынка страхования Румынии, оцениваемого примерно в 45 миллионов евро», – заявил Виорел Василе, менеджер Safety Broker.

«Мы приняли решение заняться этим проектом, благодаря огромным возможностям долгосрочного роста этого рынка в Румынии. На данный момент, менее 3% договоров страхования (за исключением страхования жизни) заключается при помощи интернета, что говорит об одном из самых низких уровней охвата страхования он-лайн в Европе», – говорит Арин Ион, партнер ВАС România.

При помощи сайта посетители могут заключить договоры об автостраховании, АГО и Casco, о страховании жилья, жизни, здоровья и страховании при поездках за рубежом.

Недавно и страховой брокер SRBA Broker de asigurare открыл сайт musai-gsa. go, при помощи которого можно упростить и ускорить процесс приобретения полиса АГО. Если оплата производится при помощи банковской карты, полис выдается автоматически и пользователь может его распечатать на месте.

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770

Posta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Юрие ФИЛИП,

Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,

Зоя ТУЛБУРЕ, Галина ШПАК.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Татьяна СОЛОНАРЬ

Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и ответов:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(ул.бул. Штефан чел Маре)

Расчетный счет: 225139437,

ф/к 1003600114204,

КБ "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" АО,

филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD2436.

В номере использованы материалы информацион-

ных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком «», публикуются

на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах

"Capital Market", отражает точку зрения его автора,

которая может не совпадать с точкой зрения

редакции. Перепечатка текстов и фотографий раз-

решается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "PRAG 3"

Молдавская экономика в 2012 году: взлет или падение?!

Согласно последним статистическим данным, ВВП Республики Молдова сократился на 0,2% за девять месяцев, а основные двигатели экономики сбавили обороты. Неудачная экономическая динамика была обусловлена по большей части кризисом суверенных долгов стран зоны евро и их отрицательным влиянием на молдавских потребителей и производителей.

В первой половине года положение на внешних рынках привело к охлаждению внутреннего и внешнего спроса. Экономические потрясения зоны евро еще раз показали, насколько уязвима молдавская экономика перед внешними ударами, и насколько наша страна не способна их преодолеть. Во второй половине года отрицательная динамика экономики была обусловлена сильной засухой, отразившейся на фило-техническом, зоотехническом, агропродовольственном секторах, а также на экспорте.

Хотя такие риски и невозможно предугадать, кажется, что власти и фермеры не учли, что в условиях все более ухудшающегося климата такие явления становятся не исключением, а правилом для Республики Молдова. Такое пренебрежение делает нас неспособными управлять рисками и последствиями сложных метеорологических явлений, что и привело к падению ВВП в январе-сентябре, а шансы достичь положительного экономического роста до конца года крайне малы.

Кроме того, доля Европейского Союза в совокупном молдавском экспорте упала с 49,4% в январе-октябре 2011 года до 46,6% за аналогичный период 2012 года. Хотя причина кроется и в низкой конкурентоспособности молдавских товаров, падение доли европейских рынков можно отнести на счет внешней конъюнктуры, связанной с отражением экономического кризиса на спросе в странах ЕС.

С другой стороны, в 2012 году в результате длительной засухи (2011-2012 гг.) годовой объем сельскохозяйственной продукции упал в этом году, по некоторым оценкам примерно на 25%. Этот факт хорошо вписывается в неустойчивую динамику развития этой отрасли в течение последних двадцати лет, что является, скорее, результатом действия сил природы, чем экономической политики.

ДОЛЯ НЕУДАЧНЫХ КРЕДИТОВ УВЕЛИЧИЛАСЬ НА 1,5 ПРОЦЕНТНОГО ПУНКТА

Охлаждение внутреннего и внешнего спроса привело к ухудшению финансового положения большинства предприятий, что в свою очередь обусловило накопление опасных активов в портфелях банков. Так, доля неудачных кредитов в общем объеме увеличилась с 12,9% по состоянию на конец января до 14,4% — по состоянию на конец октября. Основной вклад тут приходится на один из самых крупных банков страны — BC „Banca de Economii” SA, где доля неудачных кредитов достигла 45,9% по состоянию на конец III квартала.

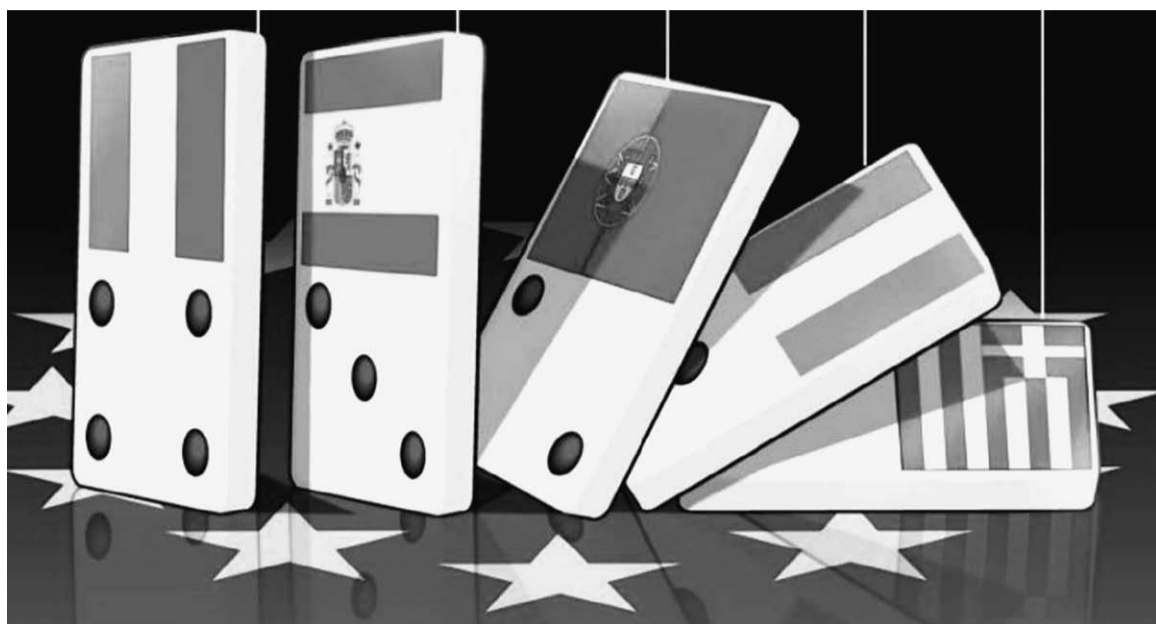
Хотя внешние макроэкономические удары сильно отразились на экономике Молдовы в первой

половине этого года, их отрицательный потенциал еще не исчерпан. Экономика ЕС в третьем квартале испытала техническую рецессию — два квартала подряд отмечается негативный рост экономики. Несмотря на то, что крупные европейские экономики постоянно ищут решение существующих проблем, применяют новые стабилизационные меры, все это дается совсем непросто. Так, если кризис в Европейском Союзе будет продолжаться, отрицательные последствия для молдавской экономики углубятся, Молдова рискует сохранить незначительный экономический рост в следующем году, если даже допустить серьезное восстановление аграрного сектора.

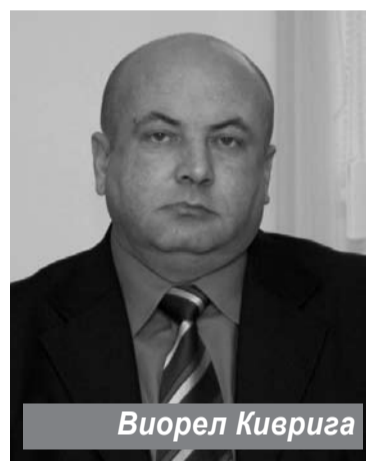
Для Республики Молдова 2012 год был самым сложным с точки зрения экономики. Страна пострадала и от экономических, и от климатических ударов, над которыми не властны правительство и компании. Все же, последствия этих ударов были еще более серьезными из-за внутренней институциональной слабости, которую Молдова пытается преодолеть вот уже два десятилетия. Вероятное развитие кризиса суверенных долгов или экономической рецессии зоны евро может стать головной болью молдавских производителей. На фоне роста неопределенности крайне важно, чтобы Молдова принялась систематически устранять свои институциональные недостатки, тем более что страна не привлекает инвесторов с точки зрения природных ресурсов или возможностей внутреннего рынка. Таким образом, решая проблемы экономики, правительство должно принимать системные и устойчивые решения.

В 2012 ГОДУ СТАЛО МЕНЬШЕ ИНВЕСТИЦИЙ

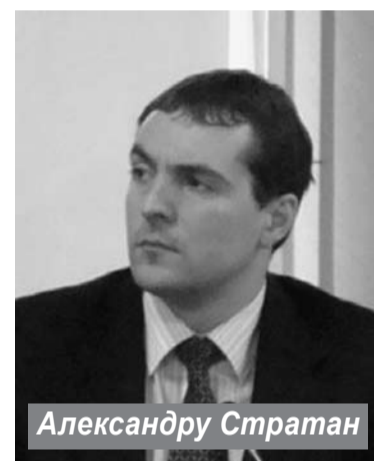
Пока мы проигрываем в международной борьбе за инвестиции. Положение Молдовы в списке стран по версии „Doing Business” полностью отражает „привлекательность” нашей страны для инвесторов. В 2011 и 2012 годах Молдова не получила значительных прямых иностранных инвестиций. Хотя этот факт можно отнести на счет тяжелой ситуации мировой экономики, в некоторых государствах приток прямых иностранных инвестиций возрос в первой половине этого года (Украине, Грузии, Болгарии), тогда как в Молдове отмечено падение на 39%. На самом деле, можно говорить о том, что Молдова уже проиграла соревнование со многими странами. Сейчас республика рискует стать не только менее привлекательной для зарубежных инвесторов, но и лишиться уже существующих крупных инвесторов. Некоторые из них уже заявили о таком намерении в результате недавних конфликтов с налоговой инспекцией.

Роман Киркэ

Виорел Киврига

Александру Стратан

МНЕНИЯ Роман Киркэ, директор Института рыночной экономики: 2012 год стал продолжением рецессии 2011 года

В 2012 году продолжилась рецессия 2011 года, это был сложный год с частыми поправками бюджета, экономической неопределенностью. Кроме того, этот год был изматывающим для иностранных инвесторов, испытавших рейдерские атаки — частная собственность еще не полностью защищена. С другой стороны, был отмечен рост экспорта по определенным позициям, но в основном этот год был сложным, тем более что засуха снизила сельскохозяйственное производство на 30%.

Не могу сказать, что в этом году заметны предпосылки для положительного развития в 2013 году. Надеюсь, что восстановление аграрного сектора сможет противостоять экономическому падению. Все будет зависеть и от региональной конъюнктуры.

В будущем году необходимы реформы, результаты которых можно будет ощутить уже в ближайшие годы.

Виорел Киврига, экономический аналитик: Есть вещи, разделяющие власти по партийному признаку

С точки зрения экономики, этот год мог бы быть и лучше. Некоторые вещи отразились на динамике развития в конце года. В первую очередь, власти говорят с бизнесом на разных языках и без переводчика. Речь идет о налоговой политике, оставляющей нейтральное впечатление о качестве диалога между сторонами. Практически все отрасли экономики в убытке, состоя-

ние дел в сельском хозяйстве и промышленности указывает на угрожающую ситуацию. Положительно выглядят импорт и экспорт, и, возможно, некоторые секторы услуг. Кроме того, зарубежные и местные инвесторы разочарованы в инвестиционном рае Молдовы. Примеры с DraexImaeg и китайским инвестором говорят о наличии проблем, которые придется срочно решать уже в будущем году.

Хотя и были приняты некоторые законопроекты, у правительства остались серьезные задолженности в сфере реформ, которые перейдут на будущий год. Уже видно, что это порочная практика — откладывать на потом. Реформы не доводятся до конца. Есть вещи, которые разделяют власти по партийному признаку, а это плохо. Вопросы, связанные с бюджетом, не обсуждаются ни в альянсе, ни с деловым сообществом, что также плохо.

В 2013 году будем надеяться на перемены. Это последний год, когда можно будет проводить реформы, так как затем начнется электоральная кампания. Из всех отраслей экономики сельское хозяйство будет самым успешным, возможно, сдвиги к лучшему будут отмечены в промышленности, если положение стран региона улучшится, и будет изменена к лучшему внешняя торговля.

Александру Стратан, директор Института экономики, финансов и статистики: 2012 год показал уязвимость перед внешними ударами

Этот год был сложным для национальной экономики, его можно даже назвать сложнее двух лет, что предшествовали

кризису. После роста в течение двух лет после кризиса, за последние годы, кажется, мы вступили в полосу умеренной рецессии. Тем более что последние статистические данные говорят о снижении ВВП за девять месяцев этого года на 0,2%, а рост в сфере экспорта и импорта невелик, что указывает на то, что начался неблагоприятный период. Если исключить явления в сфере сельского хозяйства, в этом году экономический рост мог бы составить 2-2,55%.

В целом, в этом году стало ясно, что мы уязвимы перед внешними ударами, до сих пор нам не удалось запустить двигатель экономического роста, не удалось изменить модель экономического роста. В дальнейшем мы зависим от наших внешних партнеров, от зарубежных денег, которые увеличивают потребление.

Что касается наших отношений с внешними партнерами, то заметно уменьшение объемов финансирования инвестиционных проектов. Принимаются и расширяются меры, неприемлемые для бизнеса: рейдерские атаки, контрабанда, явления, которые власти обязаны устранить.

Даже если в 2012 году сельское хозяйство потянуло экономику вниз, остальные показатели развивались хорошо, отмечено только снижение темпов роста. К сожалению, если уровень безработицы низок, то нет и новых рабочих мест.

Будущий год также не будет легким, так как потребуются время на восстановление, хотя условия, с которыми мы входим в новый год, уже лучше, и есть предпосылки для экономического роста.

Ежегодно из Республики Молдова незаконно переводится в среднем 28 миллионов долларов США

Ежегодно из Республики Молдова незаконно переводится в среднем 28 миллионов долларов США. А за девять лет незаконные финансовые потоки из Молдовы составили 252 млн долларов США. Наша страна находится на 93 месте из 143 стран в рейтинге, составленном Global Financial Integrity.

По объему незаконных финансовых потоков из страны Молдова приближается к Пакистану (251 млн долларов США) и Республике Йемен (249 млн долларов США). Что касается стран региона, то Российская Федерация входит в первую пятерку по объемам незаконных денежных переводов из страны – 15,15 млрд долларов США. Из Украины было переведено 460 млн долларов США, из Румынии – 884 млн долларов США.

Эксперты Global Financial Integrity утверждают, что в странах переходного периода частный сектор ищет способы переводить капитал, чтобы избежать оценки баснословных доходов от продажи товаров, в частности, нефти. Например, подобные переводы капитала осуществляются из Китая, Нигерии, Российской Федерации и Объединенных Арабских Эмиратов. С 2011 года Китай стал самым крупным незаконным экспортером капитала. Так, в 2010 году доля страны в общем объеме незаконного перевода капитала составила 49% – 274,1 млрд долларов США.

Явление трансферта капитала существует везде, где есть деловые люди, которые хотят оптимизировать издержки и расходы. Странами-получателями незаконных потоков капитала являются преимущественно страны с развитой инфраструктурой обслуживания капитала, или страны, предлагающие возможность скрыть происхождение данного капитала.

Необходимо было бы создать благоприятный инвестиционный климат, развивать инфраструктуру финансового рынка, в том числе банковского, рынка ценных бумаг. Необходимо создать систему «прослеживания» незаконных потоков капитала посредством оперативного обмена информацией с другими странами, прилагая все усилия для того, чтобы вернуть капитал.

Оценка незаконных финансовых потоков была проведена GFI на основе официальной статистики по платежным балансам и коммерческих данных, представленных МВФ странами-членами, а также данных по внешнему долгу, представленных Всемирному банку.

«Большинство проблем общества, таких как нехватка рабочих мест, низкая заработная плата служащих публичной сферы, зависимость сферы бизнеса на начальной стадии развития от органов публичной власти, проведенная в спешке приватизация, разрушение агропромышленного комплекса Молдовы, валютный кризис 1991-1994 гг., появление интереса к распределению сфер политического и экономического влияния, отсутствие механизмов регулирования экономических процессов в новых условиях, крайне коррумпированная система правосудия – все это привело к неизбежному появлению феномена теневой экономики (нелегальной)», – считают эксперты.

Нелегальный бизнес в Республике Молдова достигает 19 млн лей. По данным исследования IDIS Viitorul, появление теневой экономики в Молдове было неизбежным в условиях существования в обществе многочисленных проблем. Таким образом, на каждый третий лей национальной экономики приходится один лей нелегальной экономики.

«Масштабы этого явления неизвестны, но все ощущают его последствия, а также необходимость оценивать его с денежно-кредитной, финансовой, социальной и политической точек зрения. Самый важный показатель национальной экономики – внутренний валовой продукт – нельзя рассчитать точно из-за существования теневой экономики», также говорится в исследовании IDIS Viitorul. С другой сто-

роны, Приднестровье со своим неопределенным статусом играет особую роль в теневой экономике Молдовы – оффшорной территории, предлагающей теневому бизнесу возможность вывозить капитал и товары из страны и таким же образом ввозить товары из-за границы. По данным статьи, опубликованной в газете „The Guardian”, объем торгового обмена только оружием между Тирасполем и Одессой оценивается приблизительно в 20 млрд долларов США, а объем мяса птицы на одного жителя, импортируемый в неконтролируемый молдавскими властями регион, достигает 20 тысяч тонн в год.

Согласно одному докладу, неконтролируемая Молдовой экономика в 2011 году составляла 25,5%, а самый низкий уровень был отмечен в 2007 году – 21,3%. Самый большой вклад в формирование ВДС (валовой добавленной стоимости) был зарегистрирован в 2009 году – 28,6%, а в 2010 году самый низкий – 23,2%. В 2010 г. теневая экономика в Молдове составляла 45,1%.

«Существование теневой экономики в стране переходного периода естественно, а меры, предпринимаемые властями по борьбе с данным явлением, должны обеспечивать здоровую конкуренцию между экономическими агентами, так как несмотря на позитивные аспекты теневой экономики, такие как дополнительные доходы населения (являясь иногда единственным источником дохода) и создание рабочих мест, снижение уровня безработицы, она не компенсирует убытки государственного бюджета посредством уклонения от уплаты налогов», – утверждают эксперты IDIS Viitorul.

Предприниматели уходят в теневую экономику по разным причинам, но как правило это ответ на действия правительства, в частности, связанные с налогообложением и регулированием.

Согласно данным Национальной конфедерации синдикатов Молдовы, уровень теневой экономики в Молдове составляет 40% от ВВП или 4,7 млрд лей (395 млн долларов). Однако изучение феномена теневой экономики в Республике Молдова не уточняет аспекты, связанные с происхождением этой проблемы, масштабами и эффективностью принимаемых мер, поэтому показатели могут отличаться от данных других стран. Например, из категории стран с примерно таким же количеством населения, есть и страны постсоветского пространства. В Латвии доля теневой экономики в 2011 году составила 30,2 процента, на 7,9 процента ниже уровня 2010 года (38,1%) (Арниса Сауки “Индекс предпринимательской деятельности в Балтийских странах в 2011 г.”).

В Литве доля неформальной экономики в прошлом году снизилась с 18,8% до 17,1%, в Эстонии – с 19,4% до 18,9%, что отнюдь не удивительно для стран с функциональной системой электронного правительства.

Теневая экономика ограничивает доступ Молдовы к международным рынкам.

Из-за довольно высокой доли теневой экономики доступ нашей республики на часть внешних рынков ограничен. Экономика страны зависит от внешней торговли, а доходы в государственный бюджет зависят по большей части от развития торговли. Так,

согласно докладу PNUD, торговля косвенно негативно влияет на финансовые средства, выделяемые на образование, здравоохранение и защиту окружающей среды.

Рекомендации доклада касаются улучшения бизнес-климата путем упрощения и повышения прозрачности технических регламентов, таможенных и пограничных процедур, налогового режима и других факторов, влияющих на бизнес-климат и инвестиционную деятельность в стране.

В настоящее время трансферты через оффшорные зоны популярны среди государственных компаний и представителей банков, что делает их легкой добычей для так называемых рейдеров. Но об этом сегменте теневой экономики говорят мало, предпочитая обсуждать тему “зарплата в конвертах” на малых предприятиях.

В ноябре 2011 году молдавские предприниматели представили правительству и общественности свое видение причин существования теневой экономики. Оно изложено в документе о приоритетах налоговой политики и таможенного администрирования (Национальная повестка). Представители сферы бизнеса заинтересованы в снижении доли теневой экономики ничуть не меньше государственных органов, так как она угрожает деятельности легальных предприятий. В то же время, они отмечают „уязвимость бизнеса перед налоговой политикой и предвзятость налоговых проверок, когда в подавляющем большинстве случаев принимается во внимание лишь мнение налоговых органов”. Предприниматели считают, что в итоге «к коррупции относятся не как к самому большому злу, а как к инструменту решения проблем, который и ведет к росту теневой экономики».

Документ содержит пример того, как «государство расписывается в своей неспособности сформировать благоприятный деловой климат, когда налогоплательщики добровольно платят налоги». Например, штраф за непробитый чек установлен в пределах 10000-50000 лей, тогда как и 10 000 лей «могут разрушить небольшой бизнес и привести к обратному эффекту, способствуя росту теневой экономики». По мнению предпринимателей, другой проблемой является таможенное администрирование, «осуществляемое не только посредством представления доступной публикуемой информации, но и на основе внутренних инструкций и регламентов таможенных органов, не доступных предпринимателям». По этой причине предприниматели не могут правильно рассчитывать свои расходы.

СПРАВКА

В январе-июне 2012 года, по данным официальной статистики, доля ненаблюдаемой экономики составляла 24,1% от ВВП.

Согласно исследованию «Теневые экономики мира», разработанному Всемирным банком, в период 1999-2006 гг. теневая экономика Молдовы в среднем составляла 45,8% от ВВП. Среди стран с переходной экономикой, насчитывающих 21 государство из Восточной Европы и Центральной Азии, Республика Молдова занимала 18 место, опередив лишь на шаг страны с самым высоким уровнем нелегальной экономики: Грузию, Украину и Российскую Федерацию.

Виктор УРСУ

В Молдове вводится запрет на приобретение без разрешения НБМ существенной доли в капитале банков

Это предусматривают поправки в Закон о финансовых учреждениях, которые парламент принял в четверг в первом чтении. Согласно предложенным изменениям, разработанным Минфином в сотрудничестве с Нацбанком, согласованным с МВФ, любой потенциальный покупатель для приобретения или увеличения значительной доли акций в банке до достижения или превышения указанных уровней обязан получить письменное разрешение НБМ, для чего должен представить письменный запрос с указанием размера приобретаемой доли акций и предоставить детальную информацию о прямых или косвенных владельцах акций.

Он также обязан представить в 30-дневный срок в случае необходимости дополнительную информацию, запрошенную НБМ. С учетом важной роли акционеров банка в определении направлений деятельности банков, законопроект наделяет Нацбанк полномочиями по оценке качества потенциального покупателя доли участия в капитале банка на основе изучения критериев, которые позволяют надзорному органу получить уверенность в наличии соответствующей репутации, квалификации, опыта, финансово-хозяйственной деятельности с целью обеспечения стабильности банка.

Согласно законопроекту, Нацбанк будет сотрудничать с компетентными органами для проверки подлинности документов, представленных потенциальными покупателями, будет проводить анализ потенциальных инвесторов в банковскую систему страны в случае подозрений, что покупателем акций является другое лицо. Поправки обязывают также банки оперативно информировать Нацбанк о любом прямом или косвенном получении или отчуждении существенной доли участия в уставном капитале банков или доли, превышающей 5%, 20%, 33%, 50%, или о любых фактах или обстоятельствах, вызывающих подозрение, что такое получение или отчуждение акций произошло без соблюдения закона. Банки должны также представлять НБМ информацию о прямых и косвенных владельцах существенных долей участия в банке и размере принадлежащих им акций. Закон предусматривает также, что судебные инстанции не могут приостанавливать исполнение решений Нацбанка.

Президент НБМ Дорин Дрэгуцану отметил, что предложенные законопроектными критерии обеспечат осторожный отбор акционеров банков, чтобы обеспечить надлежащее функционирование и надежность банковской системы в целом. Как отметил Дорин Дрэгуцану, в случае приобретения/владения доли участия без соответствующего разрешения НБМ предусматривается наказание в виде приостановления прав владения долей в капитале банка. При этом приобретатель акций должен принять меры по отчуждению принадлежащих ему акций в 3-месячный срок. Если по истечению этого срока акции не были отчуждены, Нацбанк обяжет исполнительный орган банка аннулировать эти акции, провести эмиссию новых акций в таком же количестве и продать их с последующей передачей вырученной от продажи суммы первоначальному собственнику после удержания всех связанных с продажей расходов.

InfoMarket

Доходы госбюджета выросли на 12,6%

Доходы всех статей государственного бюджета в январе-ноябре 2012 года составили 18 млрд 81,5 млн леев (1,1 млрд евро), увеличившись на 12,6% по сравнению с аналогичным периодом 2011 года, информирует «МОЛДПРЕС» со ссылкой на Министерство финансов РМ.

Как уточнил глава Минфина Вячеслав Негруца, по основной составляющей были накоплены доходы в размере 16 млрд 87,2 млн леев, или на 12,7% больше, чем за 11 месяцев прошлого года.

Государственные учреждения, финансируемые из государственного бюджета, накопили доходы специальных средств в 1 млрд 82,1 млн леев, или на 0,4% меньше, по сравнению с доходами в январе-ноябре 2011 года.

За тот же период доходы специальных фондов составили 332 млн леев, что на 2,2% превышает показатели аналогичного периода прошлого года.